

JURIDISKA FAKULTETEN
vid Lunds universitet

Olof Cederberg

Direktiv 97/7/EG och
2002/65/EG i svensk och tysk
lagstiftning

Examensarbete
30 poäng

Handledare
Hans-Heinrich Vogel

Ämnesområde
Europeisk rätt

Termin
Höstterminen 2008

Innehåll

ZUSAMMENFASSUNG	1
SAMMANFATTNING	2
FÖRORD	3
FÖRKORTNINGAR	4
1 INLEDNING	5
1.1 Bakgrund	5
1.2 Syfte	5
1.3 Frågeställningar	5
1.4 Metod och material	5
1.5 Avgränsningar	5
2 BAKGRUND	7
2.1 Historisk bakgrund	7
2.2 Distanshandel	8
3 DIREKTIVEN	9
3.1 Direktiv 97/7/EG	9
3.2 Direktiv 2002/65/EG	9
3.3 Direktivens införande och lagarnas uppbyggnad	9
3.3.1 Införande av direktiven i Sverige	9
3.3.2 Lagens uppbyggnad i Sverige	10
3.3.3 Införande av direktiven i Tyskland	11
3.3.4 Lagens uppbyggnad i Tyskland	11
4 DIREKTIVENS INNEHÅLL	12
4.1 Direktiv 97/7/EG	12
4.2 Direktiv 2002/65/EG	14
4.3 Viktiga punkter i direktiven	21
4.3.1 Vad är ett distansavtal	21
4.3.2 Informationsplikten	23
4.3.2.1 Språk	24

4.3.2.2	Formkrav	25
4.3.3	Svenska sanktioner	27
4.3.4	Tyska sanktioner	27
4.3.5	Ångerrätt	28
4.3.6	Undantag	33
4.3.6.1	Tyska undantag	34
4.3.6.2	Svenska undantag	36
4.3.7	Rättspraxis Tyskland	39
4.3.8	Rättspraxis Sverige	41
5	AVSLUTANDE ANALYS	43
	BILAGA A	47
	KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING	48
	RÄTTSFALLSFÖRTECKNING	49

Zusammenfassung

Diese Arbeit behandelt die EU-Richtlinien 97/7/EG und 2002/65/EG, und zwar vor allem die Frage, wie der Inhalt der Richtlinien in die deutsche und schwedische Rechtsprechung integriert worden ist. Richtlinie 97/7/EG behandelt den Verbraucherschutz und Fernabsatzgeschäfte, und Richtlinie 2002/65/EG regelt den Fernabsatz von Finanzdienstleistungen an die Verbraucher. Ziel dieser Arbeit ist es, die gesetzlichen Regelungen bezüglich E-Commerce und die schwedische und deutsche Gesetzeslage in diesem Bereich darzustellen.

Zunächst wird der Hintergrund der Regelung des Fernabsatzhandels behandelt. Danach werden Entstehungsgeschichte, Umsetzung und Inhalt der Richtlinien ausführlich besprochen. Besonderes Augenmerk gilt auf diejenigen Teilen der Richtlinien, die sich auf die Informationspflicht des Unternehmers und das Rückgaberecht des Verbrauchers beziehen.

Platzierung und Umsetzung des Richtlinieninhalts ähneln sich in der deutschen und der schwedischen Gesetzgebung und Rechtsprechung. Unterschiede lassen sich bei der Widerrufsfrist und bei verschiedenen Ausnahmen ausmachen, wofür als Beispiel im schwedischen Recht Versteigerungen genannt werden können sowie Versicherungen und Fernunterricht, die im deutschen System anders platziert sind.

Diese Arbeit behandelt darüber hinaus eine Auswahl relevanter deutscher und schwedischer Praxisbeispiele. Vor allem wird dabei auf die Definition der Begriffe Verbraucher und Unternehmer eingegangen, und zwar im Zusammenhang mit zwei deutschen Fallbeispielen bezüglich der Internetplattform Ebay. Schließlich werden Gemeinsamkeiten und Unterschiede summiert und ergänzend Praxisbeispiele und Literaturstimmen referiert und erörtert.

Sammanfattning

Den här uppsatsen presenterar direktiv 97/7/EG och 2002/65/EG och framförallt hur direktivens innehåll har integrerats i tysk och svenska lagstiftning. Direktiv 97/7/EG reglerar distanshandel och konsumentskydd. Direktiv 2002/65/EG reglerar konsumenters distanshandel med finansiella tjänster. Syftet med uppsatsen är en genomgång av reglerna för e-handel på det aktuella området och att gå igenom den svenska och den tyska lagstiftningen och utreda skillnader och likheter och anledningen till dessa.

Till att börja med ges en bakgrund och genomgång av distanshandeln. Därefter presenteras de båda direktiven utförligt med bakgrund, införande och innehåll. Uppsatsen koncentreras till stor del på ett antal viktiga punkter där *näringsidkarens informationsplikt* och *konsumentens ångerrätt* är framträdande.

Bland de stora likheter som finns mellan den tyska och den svenska lagstiftningen finns bland annat placering och genomförande av direktiven. De skillnader som uppmärksammas i uppsatsen är bland annat ångerfristens längd och olika undantag där det särskilt kan pekas på den svenska avsaknaden av undantag för auktioner och den tyska placeringen av försäkrings- och distansundervisningsreglerna.

Uppsatsen innehåller även ett urval av relevant tysk och svensk praxis där de relevanta fallen framförallt handlar om definitionen av näringsidkare och konsument samt två fall angående E-bays ställning inom rättsområdet. I analysen sker slutligen en jämförelse, där det först pekas på de stora likheterna mellan den tyska och den svenska lagstiftning och dessa sammanfattas och kompletteras med praxis och doktrin.

Förord

”Nationsgränser och geografiska avstånd saknar betydelse i den nya dimensionen”¹

Mitt examensarbete kommer att ta upp två EU-direktiv angående avtal på distans inom den europeiska unionen. Hur direktiven implementerats i svensk och tysk lagstiftning och göra en komparativ jämförelse hur detta skett.

Fokusen i arbetet kommer att ligga på direktiv 97/7/EG och hur det har infogats i tysk och svensk lagstiftning, vad som ligger bakom direktivet, hur det fungerar idag och hur framtiden ser ut. Arbetet går även igenom direktiv 2002/65/EG som handlar om avtal om finansiella tjänster på distans och kompletterar 97/7/EG

Tack till Hans-Heinrich för handledning, Olivia och Inger för korrekturläsning och Anna för tyska korrekturläsning.

---

¹ Ingmar Janson, Den elektroniska marknadsplatsen s 15.

Förkortningar

ARN
BGB
BGB-InfoV

BGH
EG
FernAbsG
FernUSG
NJW
Prop
VVG

Allmänna reklamationsnämnden
Bürgerliches Gesetzbuch
Verordnung über Informations- und
Nachweispflichten nach
bürgerlichem Recht
Bundesgerichtshof
Europeiska gemenskapen
Fernabsatzgesetz
Fernunterrichtschutzgesetz
Neue juristische Wochenschrift
Proposition.
Versicherungsvertragsgesetz

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Med en europeisk union som blir starkare och starkare för varje dag och tar över mer och mer av lagstiftningen från de enskilda medlemsländernas legislativa funktion, är det naturligt att även konsumentområdet regleras av den europeiska unionen. Den elektroniska handeln ökar ständigt såväl inom som mellan medlemsländerna. Med detta i åtanke och med den fria rörligheten för varor inom den europeiska gemenskapen var det snarast bara en tidsfråga innan ett direktiv på området skulle komma.

1.2 Syfte

Syftet med mitt examensarbete är att jämföra hur Sverige och Tyskland valt att infoga direktiven 97/7/EG och 2002/65/EG i respektive lands lagstiftning och även studera de olika lösningar som lagstiftaren valt för detta.

1.3 Frågeställningar

- Hur har direktiven inkorporerats i svensk och tysk lagstiftning?
- Finns det några likheter?
- Finns det några skillnader?
- Hur ser praxis ut?
- Vad är anledningarna till eventuella skillnader och likheter?

1.4 Metod och material

Metoden jag använder mig av är traditionellt rättsdogmatisk metod eftersom jag arbetat med svenska och tyska källor i form av doktrin och lagtext. Då direktiven är relativt nya saknas det till stor del doktrin på det aktuella området. Det betyder att inom den svenska lagstiftningen har jag till stor del arbetat med förarbetena på området .

1.5 Avgränsningar

I arbetet har jag medvetet valt bort hemförsäljning, det vill säga när konsumenten söks upp av näringsidkaren i hemmet och erbjuds varor och tjänster. Istället har jag valt att fokusera på den distanshandel som sker över internet, så kallad E-handel med varor och tjänster. Arbetet skulle annars bli för omfattande. Att välja den handel som sker elektroniskt kändes därmed

som ett naturligt val för mig eftersom E-handel är ett område som intresserar mig.

2 Bakgrund

Här kommer jag att gå igenom direktiv *Europaparlamentet och rådets direktiv (97/7/EG) om konsumentskydd vid distansavtal* eller 97/7/EG som det hedanefter för enkelhetens skull kommer att kallas och Direktiv 2002/65/EG med fullständig titel: ”*Direktiv 2002/65/EG om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter och om ändring av rådets direktiv 90/619/EEG om samordning av lagar och andra författningar om direkt livförsäkring, och med bestämmelser avsedda att göra det lättare att effektivt utnyttja friheten att tillhandahålla tjänster samt direktiven 97/7/EG och 98/27/EG om förbudsföreläggande för att skydda konsumenternas intressen*” och varför de infördes.

2.1 Historisk bakgrund

En av den europeiska gemenskapens grundstenar är de fyra friheterna, det vill säga att människor, varor, tjänster och kapital skall kunna flyttas utan hinder mellan medlemsländerna i den europeiska unionen. Europeiska unionens första konsumentskyddsbestämmelser infördes den 14 april 1975 och skulle skydda konsumenter mot obeställda varor och aggressiva försäljningsmetoder.² Nästa steg i konsumentskyddet i den europeiska unionen togs 1981 med ett beslut om *Council Resolution of 19 May 1981 on a second programme of the European Economic Community for a consumer protection and information policy*³, och tredje steget i konsumentsskyddspolitikerna kom 1986. Exempel på andra direktiv med avsikten att skydda konsumenter i Europa är 94/47/EG, även kallat *Time-share-direktivet*.

2007 antog kommissionen ett nytt strategidokument ”*Strategi för konsumentpolitiken 2007-2013*” som ännu inte har offentliggjorts i Europeiska gemenskapens tidningar. Konsumenterna skall enligt dokumentet få sin ställning stärkt genom en öppnare marknad med större valfrihet, högre välbefinnande genom bättre kvalitet, mångfald, prisöverkomlighet, säkerhet etc. Konsumenterna skall även skyddas mot allvarliga risker och faror.

Distansavtalslagen infördes i Sverige som en följd av direktiv 97/7/EG om konsumentskydd vid distansavtal. Bakgrunden till direktivet som antogs den 20 maj 1997, ett undantag i direktivet är distansförsäljning av finansiella tjänster. Ett senare direktiv, 2002/65/EG antogs den 23 september 2002 och innehåller även regler om distansförsäljning av finansiella tjänster samt reglerna i det gamla, allmänna direktivet 97/7/EG.

---

² Beslut av rådet den 24 april 1975, EGT Nr. C92 från 24 April 1975, s. 1.

³ Beslut av rådet den 19 maj 1981, Europeiska gemenskapernas officiella tidning nr C 133 , 03/06/1981, s.1.

2.2 Distanshandel

Distanshandel är den handel som sker när köpare och säljare inte möts öga mot öga, utan handeln sker på distans exempelvis över internet – så kallad E-handel, via beställningskupong, i tidskrifter eller över telefon.

Distanshandeln för med sig både fördelar och nackdelar för konsumenten. Till fördelarna kan räknas att konsumenten har tillgång till en större marknad med ett större utbud av varor och tjänster att jämföra priser på, möjlighet att titta på flera produkter. Konsumenten behöver inte heller lämna hemmet och kan själv aktivt söka upp informationen. Det finns en möjlighet till ökad konkurrens. Exempelvis kan man för prisjämförelser besöka särskilda webbplatser på internet som erbjuder sådana tjänster och därmed ger konsumenten möjlighet att enkelt finna det lägsta priset.

Till nackdelarna hör att man inte kan inspektera produkten innan köpet, vilket betyder att man köper ”grisen i säcken”. Därmed kan man inte se om produkten uppfyller de utlovade egenskaperna och om kvaliteten är god. Köparen träffar i regel inte heller försäljaren vilket betyder att man inte kan skapa sig en uppfattning om varan via försäljarens pålitlighet. Man är som konsument även mer utsatt när reklamen, ofta skraddarsydd, når konsumenten direkt i hemmet och det då är svårare att värja sig mot oönskad reklam och försäljning.

År 2004 hade knappt 70 % av Sveriges befolkning tillgång till internet i hemmet och lite drygt 50 % använde sig av det minst en gång i veckan.⁴ Detta torde ge en stor del av befolkning möjligheten att beställa varor och tjänster på internet.

Regeringen menar i sin proposition att ”Reglerna i distansavtalsdirektivet kan antas bli av stor betydelse för den elektroniska handeln i EU”.⁵ slutsatsen blir alltså att internethandeln förväntas öka och därmed ökar även behoven av en tydligare reglering.

---

⁴ Sverige i siffror 2006, <http://www.scb.se>.

⁵ 1999/2000:89 s 19.

3 Direktiven

Här går jag igenom direktiven, direktivens och deras syfte.

3.1 Direktiv 97/7/EG

Syftet med direktiv 97/7/EG är att tillnärma medlemsstaternas lagar och andra författningar om distansavtal mellan konsumenter och leverantörer.⁶ Tillnärmandet sker genom informationsskyldighet för näringsidkaren, ångerrätt för konsumenten, näringsidkarens fullgörelse av träffat avtal, betalning med kort, leverans utan föregående beställning, begränsningar av användningen av vissa medel för distanskommunikation och en skyldighet att se till att det finns tillräckliga och effektiva medel för att säkerställa direktivet. Direktivet innehåller även en bestämmelse om att det är tvingande till konsumentens fördel. Undantaget från direktivet är: finansiella tjänster, varuautomater, telekommunikationsavtal genom användning av teleautomater, avtal om uppförande av fast egendom och slutligen auktioner.

Vidare är även direktivets syfte att ge konsumenten ett utökat skydd även när konsumenten handlar utanför sin lokala marknad men innanför de europeiska gemenskapernas marknad.

3.2 Direktiv 2002/65/EG

Direktiv 2002/65 har som syfte att förverkliga den inre marknaden, öka konsumentskyddet så att konsumenternas förtroende för den inre marknaden ökar. I huvudsak är ”syftet med detta direktiv är en tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter”.⁷ Detta med avsikten att uppfylla den fria rörligheten för finansiella tjänster. Direktiv 2002/65/EG tvingar näringsidkaren till en längre gående informationsplikt mot konsumenten. Konsumenten har även här ångerrätt. Direktivet kompletterar direktiv 97/7/EG genom att reglera det tidigare undantaget för finansiella tjänster.

3.3 Direktivens införande och lagarnas uppbyggnad

3.3.1 Införande av direktiven i Sverige

Genom proposition 1999/2000:89 *lag om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal* föreslog regeringen riksdagen att direktiv 97/7/EG

---

⁶ Direktiv 97/7 artikel 1.

⁷ Direktiv 2002/65 artikel 1.

skulle införas i svensk lagstiftning genom “lag om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal”. Lagen skulle även ersätta 1981 års hemförsäljningslag. Den svenska regeringen konstaterade dock att just direktiv 97/7/EG i många bestämmelser lämnar förhållandevis litet utrymme att avvika från direktivets formuleringar, då många bestämmelser är utformade så att det finns litet utrymme att avvika från direktivets ordalydelse.⁸

Direktiv 97/7 är ett så kallat minimidirektiv⁹, vilket betyder att medlemsstaterna får lov att ge konsumenterna en högre skyddsnivå om medlemsstaterna anser så vara motiverat. Däremot fick konsumenterna inte ges ett sämre skydd än vad direktivet ger dem. Regeringen föreslog i sin proposition att direktivet skulle genomföras så att konsumentskyddet säkert är uppfyllt samtidigt som gällande rätt inte urholkades.

Ärendet hade tidigare behandlats i samråd med de andra nordiska ländernas departement för att enas om hur direktivet skall tolkas och hur det skall genomföras. Detta ledde till att en betydande nordisk rättslikhet förelåg vid genomförandet av direktivet.¹⁰ Ärendet har även behandlats i en samrådsgrupp med berörda myndigheter och organisationer.

3.3.2 Lagens uppbyggnad i Sverige

I Sverige utgörs lagstiftningen av– *Distans- och hemförsäljningslag* (SFS 2005:59), av fem kapitel där det första kapitlet innehåller de inledande bestämmelserna som är en ren definitionsparagraf och en om avtalsvillkor som avviker till nackdel för konsumenten. Andra kapitlet innehåller reglerna för distansavtal om varor och ickefinansiella tjänster där informationsplikten och ångerrätten är de framträdande tillsammans med undantag för kapitlet. Tredje kapitlet innehåller regler för distansavtal om finansiella tjänster och finansiella instrument vilket innehåller regler för distansavtal om finansiella tjänster där reglerna om informationsplikt och ångerrätt är de väsentliga och där informationsplikten här är utökad jämfört med föregående kapitel. Fjärde kapitlet innehåller regler om hemförsäljningsavtal med vilket menas där en näringsidkare uppsöker en konsument i hemmet. Precis som i de andra kapitlen är det informationsplikt och ångerrätt som är framträdande även här. Kapitlet gäller inte för summor understigande 300 kr. Femte kapitlet innehåller de gemensamma bestämmelserna vilka behandlar behörighet för ombud, lagval och risken för meddelande.

---

⁸ Proposition 1999/2000:89 s 18.

⁹ Direktiv 97/7/EG art 14.

¹⁰ Proposition 1999/2000:89 s 12.

3.3.3 Införande av direktiven i Tyskland

Innan direktiv 97/7/EG infördes i Tyskland fanns det inget lagstadgat skydd för konsumenten vid distansavtal.¹¹ Visserligen fanns det informationsplikt och ångerrätt för bland annat konsumentkrediter, boenderätt och distansundervisning men inget konsumentskydd vid distansavtal, däremot växte det fram en praxis under åren som till stor del överensstämmer med hur direktiv 97/7/EG ser ut.

Direktiv 97/7/EG infördes i Tyskland först den 30 juni 2000 genom en egen lag, ”*Gesetz über Fernabsatzverträge und andere Fragen des Verbraucherrechts sowie zur Umstellung von Vorschriften auf Euro*” (FernAbsG). Sedan trädde skuldrätsreformen i kraft i Tyskland den första januari 2002.¹² Då blev FernAbsG istället som en del av BGB. Direktivet transformerades till paragraferna 312b-e i BGB tillsammans med andra redan existerande paragrafer som § 355 (Widerrufsrecht bei Verbraucherverträgen), § 13 -definitionen av konsument (Verbraucher) och § 14 – definitionen av näringsidkare (Unternehmer) som båda är definitionsparagrafer av begreppen konsument och näringsidkare. Även reglerna om standardavtal – Allgemeine Geschäftsbedingungen som tidigare fanns i Allgemeines Geschäftsbedingungengesetz AGBG infördes i BGB i samband med lagens införande.

Direktiv 2002/65/EG trädde i kraft den 8 december 2004 i Tyskland genom Schuldrechtsmodernisierungsgesetz som kom till med grundtanken att samla alla konsumentskyddsregler i Bürgerliches Gesetzbuch.

3.3.4 Lagens uppbyggnad i Tyskland

Den relevanta lagstiftningen återfinns i §§ 312b-d BGB som finns i avsnittet Besondere Vertriebsformen som vilket även innehåller hemförsäljningslagstiftningen. Lagens placering uppvisar stor likhet med den svenska lagstiftningen angående ordval och placering.

---

¹¹ Staudinger/Thüsing (2005) Vorbem zu §§312b-f Rn 12.

¹² Schuldrechtsmodernisierungsgesetz BGBI 2001 I s. 3138.

4 Direktivens innehåll

4.1 Direktiv 97/7/EG

Europaparlamentet och rådets direktiv (97/7/EG) om konsumentskydd vid distansavtal antogs den 20 maj 1997. Syftet med distansavtalsdirektivet är att tillnärma medlemsstaternas lagar och att andra författningar när det gäller distansavtal mellan konsumenter och leverantörer.¹³

Direktivets artikel 2 är en ren definitionsartikel som talar om vad som skall förstås med de olika uttrycken som används i lagtexten. Ett *distansavtal* är ett avtal som ingås mellan en leverantör och en konsument inom ramen för ett system för distansförsäljning eller erbjudande av tjänster på distans organiserat av leverantören, fram till avtalsslutet har en eller flera tekniker för distanskommunikation använts. En *konsument* är en fysisk person som handlar för ändamål som ligger utanför handels- eller yrkesverksamhet. En *leverantör* är en fysisk eller juridisk person som med avseende på avtal, handlar för ändamål som ligger inom dennes handels- eller yrkesverksamhet. En *teknik för distanskommunikation* är varje teknik som utan att leverantören eller konsumenten samtidigt är fysiskt närvarande, kan användas för att ingå ett avtal mellan dessa parter. En *distributör av kommunikationsteknik* är varje offentlig eller privat fysisk eller juridisk person, vars näringsverksamhet, affärsverksamhet eller yrke innefattar att ställa en eller flera tekniker för distanskommunikation till förfogande.

I artikel 3 listas undantagen för direktivet, vilka är följande: finansiella tjänster, varuautomater, avtal med distributörer av telekommunikationer genom användande av offentliga telefonautomater, avtal om uppförande och försäljning av fast egendom samt auktioner. Vidare skall inte artiklarna 4, 5, 6 och 7 inte tillämpas på avtal om leverans av livsmedel eller avtal om tjänster som gäller inkvartering, transport, serveringsverksamhet eller fritidsaktivitet om dessa gäller en bestämd period eller en bestämd dag.

Artikel 4 innehåller en av grundpunkterna i direktivet, nämligen konsumentens rätt till förhandsinformation. Artikeln anger att innan distansavtalet sluts har konsumenten rätt till information om: leverantörens identitet och även adress när det gäller förskottsbetalning, varan eller tjänstens väsentliga egenskaper, varans eller tjänstens pris inklusive alla skatter, eventuella leveranskostnader, sättet för betalning, leverans eller fullgörande, ångerrätt, kostnaden för att använda tekniker för distanskommunikation där inte normaltaxa gäller och den period under vilket erbjudandet gäller. Informationen skall framgå på ett klart och begripligt sätt som är lämpligt för den distansteknik som används och ta hänsyn till god affärssed och om skydd för personer som inte kan ge ett giltigt samtycke. När det gäller telekommunikation skall leverantörens

---

¹³ Direktiv 97/7/EG artikel 1.

identitet och kommersiella syfte uttryckligen göras klart för konsumenten vid början av varje samtal.

Artikel 5 klargör att konsumenten på ett tidigt stadium, i samband med fullgörandet av avtalet och fullgörandet inte gäller varor som skall levereras till tredje man, senast vid leveranstillfället skall få en skriftlig bekräftelse i en annan varaktig form som är tillgänglig för konsumenten på den information som nämns i artikel 4, om informationen inte lämnats tidigare till konsumenten. Under alla omständigheter skall information om villkoren för att utnyttja ångerrätten ges, geografisk adress till leverantören, information om service och existerande garantier och villkor för att säga upp avtalet skall också framgå. Detta gäller inte om fullgörandet sker med hjälp av distanskommunikationsteknik, när denna bara gäller vid ett tillfälle och faktureras av distributören av kommunikationstekniken. Men även då har konsumenten har dock rätt till en geografisk adress för reklamation.

Artikel 6 reglerar ångerrätten som är den andra viktiga punkten. Artikeln säger att vid alla distansavtal skall konsumenten ha rätt att frånträda avtalet i minst sju arbetsdagar, utan påföljd och utan att ange några skäl. Den enda kostnad som då får läggas på konsumenten är den direkta kostnaden för att skicka tillbaka varan. För utövande av reklameringsfristen från och med den dag konsumenten mottar varan, tjänster från och med den dag avtalet ingås eller den dag då skyldigheterna i artikel fem uppfylldes. Om inte leverantören uppfyller kraven i artikel fem är fristen 3 månader. Fristen löper då från den dag konsumenten mottar varan eller den dag avtal om tjänsten ingås.

Artikel 7 föreskriver att om parterna inte kommit överens om annat, skall leverantören utföra beställningen senast inom 30 dagar från den dag då konsumenten lämnade sin beställning till leverantören. Om leverantören underlåter att fullgöra sin del av avtalet på grund av att tjänsten eller varan inte är tillgänglig skall konsumenten informeras om detta och senast inom 30 dagar få tillbaka det belopp han har betalat. Dock kan medlemsländerna bestämma att leverantören får tillhandahålla konsumenten en likvärdig vara, under förutsättning att detta överenskommit innan avtalets ingående. Konsumenten skall informeras om detta på ett klart och begripligt sätt.

Artikel 8 tar upp kortbetalning och säger att medlemsstaterna skall säkerställa att det är möjligt för konsumenten att annullera en betalning vid bedrägligt användande av konsumentens kort och återkrediteras de utbetalda beloppen eller få dem återbetalda.

Artikel 9 förbjuder leverans av varor till konsument utan föregående beställning och befriar konsumenten från fullgörande av motprestation vid sådana utan föregående samtyckte eftersom uteblivet svar inte är liktydigt med samtycke enligt direktivet.

Artikel 10 tillåter endast användning av automatiska uppringningssystem eller telefax om konsumenten givit sitt samtycke i förväg.

Artikel 11 föreskriver att medlemsstaterna skall se till att det finns tillräckliga och effektiva medel för att efterleva direktivet. Vidare skall flera organ ha möjlighet att väcka talan inför domstol, exempelvis konsumentorganisationer och offentliga organ. Bevisbördan att reglerna i direktivet har följts får åläggas leverantören. Den frivilliga kontrollen att direktivet efterföljs får lov att anförtros självständiga organ.

Artikel 12 talar om att de regler som direktivet ger inte kan avtalas bort när de införlivats med nationell lag. Konsumenten skall inte heller berövas skyddet genom att tredje lands lag väljs som tillämplig.

Artikel 13 säger att direktivet skall tillämpas om det inte finns andra gemenskapsregler som reglerar vissa typer av distansavtal och om det finns sådana speciella regler skall de gälla istället.

Artikel 14 tillåter att strängare regler om de är förenliga med fördraget och ger därmed möjlighet att förbjuda vissa distansavtal. Detta gäller i synnerhet vid handel med läkemedel.

Artikel 15 föreskriver att direktivet skall vara genomfört inom tre år

Artikel 16 föreskriver att konsumenterna skall informeras om direktivet.

Artikel 17 föreskriver att medlemsländerna skall återrapportera två år efter att direktivet införlivats om hur reklamationssystemet fungerar.

Slutligen föreskriver artikel 18 att direktivet träder i kraft när det offentliggjorts i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

Direktivet ger i huvudsak konsumenten två viktiga rättigheter. Den första är en rättighet till information innan köpet eller om man hellre vill, en skyldighet för näringsidkaren att informera innan köpet. Den andra är rätten till ångerrätt efter köpet.

4.2 Direktiv 2002/65/EG

Direktiv 2002/65/EG om *Distansförsäljning av finansiella tjänster och om ändring av rådets direktiv 90/619/EEG samt direktiven 97/7EG och 98/27/EG* antogs den 9 oktober 2002. Direktivet är en komplettering av distansavtalsdirektivet (97/7/EG), eftersom detta inte reglerar distansavtal om finansiella tjänster för konsumenter.

Artikel 1 talar om att syftet med direktivet är att tillnärma medlemsstaternas lagar och författningar när det gäller distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter. När det gäller tjänster som omfattar ett inledande avtal som följs av på varandra följande transaktioner eller en rad separerade transaktioner av samma slag fördelade över tid, skall direktivet endast

tillämpas på det inledande avtalet. Om det inte finns något inledande avtal, men på de på varandra följande transaktionerna eller separata transaktionerna av samma slag fördelade över tid och utförs av samma parter, skall artikel 3 och 4 endast tillämpas när den första transaktionen utförs. Om det går ett år innan nästa transaktion skall nästa transaktion också anses vara den första i en rad då skall följaktligen artiklarna 3 och 4 gälla.

Artikel 2 är en definitionsparagraf. Den säger att ett *distansavtal* är alla finansiella avtal om finansiella tjänster som ingås mellan en leverantör och en konsument inom ramen för ett system för distansförsäljning eller tillhandahållande av tjänster på distans, organiserat av leverantören, som för detta avtal uteslutande använder en eller flera tekniker för distanskommunikation fram till och med den tidpunkt som avtalet ingås. En *finansiell tjänst* är alla banktjänster, samt tjänster som avser krediter, försäkringar, privata individuella pensioner, investeringar eller betalningar. En *leverantör*, är varje privat eller offentlig fysisk eller juridisk person som inom ramen för sin närings- eller yrkesverksamhet i egenskap av avtalspart tillhandahåller tjänster som är föremål för distansavtal. En *konsument* är varje fysisk person som ingår distansavtal för ändamål som inte omfattas av hans närings- eller yrkesverksamhet. En *teknik för distanskommunikation* är varje teknik som utan att leverantören och konsumenten är fysiskt närvarande samtidigt, kan användas för distansförsäljning av en tjänst mellan dessa parter. Ett *varaktigt medium* är varje medel som möjliggör för konsumenten att bevara information, som riktas till denne personligen, på ett sätt som är tillgängligt för användning i framtiden under en tid som är lämplig med hänsyn till vad som är avsikten med informationen och som tillåter oförändrad återgivning av denna. *Operatör eller leverantör av teknik för distanskommunikation* är varje offentligrättslig eller privaträttslig fysisk eller juridisk person, vars yrkes- eller näringsverksamhet inbegriper att tillhandahålla en eller flera tekniker för distanskommunikation.

Artikel 3 talar om vilken information som skall ges till konsumenten innan distansavtalet ingås. Informationen skall ges i rimlig tid innan distansavtal eller anbud ges. Den skall innehålla information om leverantören: identitet, verksamhet och geografisk adress. Identiteten på företrädare för leverantören i den medlemsstat där konsumenten är bosatt skall också uppges. Om leverantören är registrerad i ett handelsregister eller liknande offentligt register skall information om detta ges. Är verksamheten tillståndspliktig skall information om sådant tillstånd ges. Informationen om den finansiella tjänsten skall innehålla en beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper. Vidare skall totalpris, inklusive arvoden, avgifter och kostnader samt skatter och avgifter som betalas genom leverantören anges. Kan inte ett exakt pris anges skall grunden för beräkningen av priset finnas med. Finns det särskilda risker beroende på särdrag hos den finansiella tjänsten eller om priset beror på svängningar på finansmarknaden som inte kan påverkas av näringsidkaren skall konsumenten informeras om detta. Konsumenten skall också upplysas om skatter och avgifter som ej betalas genom leverantören eller påförs av denne.

Eventuella begränsningar under den tid som informationen är giltig skall det också upplysas om. Även sättet för betalning och fullgörande ingår i informationsplikten precis som eventuella avgifter som konsumenten kan bli tvungen att betala vid användningen av distanskommunikation. När det kommer till distansavtalet skall konsumenten upplysas om ångerrätten eller avsaknaden av sådan, villkoren för denna och varaktigheten, belopp som konsumenten kan bli skyldig att betala samt följderna av att inte utnyttja denna rättighet. Kortaste löptid av avtalet vid fortlöpande eller periodiskt återkommande finansiella tjänster skall det också informeras om. Information om rätt att säga upp avtalet i förväg eller ensidigt samt eventuella påföljder om så sker skall anges. Det skall även finnas praktiska anvisningar för utövande av ångerrätten bland annat den adress dit konsumenten skall skicka meddelande om utövande av ångerrätten. Vilken eller vilka medlemsstaters lagstiftning som ligger till grund för de kontakter som leverantören tar med konsumenten innan avtalet sluts som ligger till grund för distansavtalet skall anges. Eventuella klausuler som ligger till grund för avtalet och/eller vilken domstol som är behörig och vilket språk som avtals- och förhandsinformation tillhandahålls på och vilket språk som leverantören kommer att kommunicera med konsumenten på under avtalets löptid ska anges.

Artikel 4 handlar om ytterligare informationskrav. Det sägs att om det i gemenskapslagstiftningen finns ytterligare krav på förhandsinformation när det gäller finansiella tjänster skall dessa fortsätta gälla. I väntan på ytterligare harmonisering får medlemsstater behålla eller införa strängare bestämmelser om förhandsinformationskrav, om dessa är förenliga med gemenskapslagstiftningen. Sådana nationella bestämmelser skall meddelas kommissionen om de handlar om förhandsinformation som tidigare nämnts i artikeln. Kommissionen skall sedan ta hänsyn till detta när rapporten som nämns i artikel 20.2 görs. Kommissionen skall också se till att information om de nationella bestämmelserna som den underrättas om, görs tillgänglig för konsumenter och leverantörer så att en hög grad av öppenhet skapas.

Artikel 5 föreskriver hur avtalsvillkoren och förhandsinformationen skall lämnas över. Den säger att i rimlig tid, innan konsumenten är bunden av ett distansavtal eller ett anbud, skall leverantören lämna över samtliga avtalsvillkor och den information som nämns i artikel 3 och 4. Detta skall ske i pappersform eller på ett annat varaktigt medium som är tillgängligt för konsumenten. Om distansavtalet har ingåtts på konsumentens begäran med hjälp av en teknik för distanskommunikation som inte gjort det möjligt att tillhandahålla informationen på det sätt sägs skall det ske omedelbart efter att avtalet ingåtts. Konsumenten har rätt att på begäran erhålla avtalsvillkoren i pappersform när som helst under den tid avtalsförhållandet råder. Konsumenten har också rätt att ändra den teknik för distanskommunikation som används, om det inte är oförenligt med det distansavtal som ingått eller den tillhandahålla finansiella tjänstens beskaffenhet.

Artikel 6 reglerar konsumentens ångerrätt. Artikeln börjar med att medlemsstaterna skall se till att konsumenten har en tidsfrist på 14 kalenderdagar att utöva sin ångerrätt utan att det leder till någon påföljd eller att konsumenten behöver ange några skäl. Tidsfristen är 30 kalenderdagar om det är ett distansavtal som gäller livförsäkringar som omfattas av direktiv 90/619/EG och transaktioner om privata individuella pensionsförsäkringar. Tidsfristen börjar löpa den dag då distansavtalet ingås med undantag för livförsäkringar då tidsfristen börjar löpa den dag då konsumenten informerats om att distansavtalet har ingåtts eller den dag då konsumenten har erhållit avtalsvillkoren och informationen i enlighet med artikel 5.1 eller 5.2, om denna punkt är senare än den dag då avtalet ingås. Medlemsstaterna får utöver ångerrätten föreskriva att distansavtal om investeringstjänst inte får verkställas under den tidsfrist som föreskrivs här. Ångerrätten skall inte tillämpas på finansiella tjänster vilkas pris beror på sådana svängningar på finansmarknaden som leverantören inte kan påverka och som kan inträffa under ångerfristen med anknytning till: utländsk valuta, penningmarknadsinstrument, överlåtbara värdepapper, andelar i fondföretag, terminskontrakt, framtida räntesäkringsavtal, ränte-, valuta- och aktieswappar, köp- och säljoptioner, rese- och bagageförsäkringar eller liknande kortfristiga försäkringar med kortare löptid än en månad, avtal som båda parterna fullgjort på konsumentens uttryckliga begäran innan konsumenten utövat sin ångerrätt. Medlemsstaterna får föreskriva att ångerrätten inte skall tillämpas på: krediter som huvudsakligen är avsedda för att förvärva eller behålla äganderätt till mark, eller en befintlig eller planerad byggnad eller för att renovera eller förbättra en byggnad eller krediter som säkras genom antingen in-teckning i fast egendom eller en rättighet med anknytning till fast egendom eller uttalande som konsumenten gjort under medverkan av en offentlig tjänsteman om den offentlige tjänstemannen bekräftar att konsumenten garanterats de rättigheter som avses i artikel 5.1. Dock skall inte det påverka den rätt till betänketid som de konsumenter har som är bosatta i de medlemsstater där denna rätt finns vid antagandet av detta direktiv. De medlemsstater som utnyttjar denna möjlighet skall meddela detta till kommissionen. Kommissionen skall sedan göra denna information tillgänglig för Europaparlamentet, Rådet och även för de konsumenter och leverantörer som begär detta.

Om konsumenten utövar sin ångerrätt skall denne innan tidsfristen gått ut, meddela detta enligt de praktiska anvisningar som givits konsumenten, på ett sätt som gör att det kan styrkas i enlighet med den nationella lagstiftningen, tidsfristen skall anses ha respekterats om meddelandet på papper eller annat för mottagaren varaktigt medium avsänt innan tidsfristen löpt ut. Ångerrätten är inte tillämplig på kreditavtal som hävs enligt artikel 6.4 i direktiv 97/7/EG eller artikel 7 i direktiv 94/47/EG om skydd för köparna vad avser vissa aspekter i avtal om nyttjanderätten till fast egendom på tidsdelningsbasis. Har det till ett distansavtal om en viss finansiell tjänst fogats ett annat distansavtal om tjänster som tillhandahålls av leverantören eller av en tredje man på grundval av en överenskommelse mellan tredje man och leverantören, skall detta tilläggsavtal hävas utan påföljd om konsumenten utövar sin ångerrätt. Artikeln skall inte påverka tillämpningen

av medlemsstaternas lagar och författningar om hävning eller uppsägning eller ickeverkställbarhet av ett distansavtal eller konsumentens rätt att fullgöra sina avtalsförpliktelser före den tid som fastställs i distansavtalet. Detta skall gälla oberoende av villkoren för och de rättsliga följderna av att distansavtalet avslutas.

Artikel 7 tar upp betalning för den tjänst som tillhandahålls innan ångerrätten utövas. Om konsumenten utövar sin ångerrätt enligt artikel 6.1, kan konsumenten endast åläggas att så snart som möjligt betala för den tjänst som leverantören enligt distansavtalet har erhållit. Fullgörandet av avtalet får inte påbörjas förrän konsumenten gett sitt samtycke. Det belopp som skall betalas får inte överstiga ett belopp som står i proportion till omfattningen av den tillhandahållna tjänsten jämförd med samtliga proportioner som föreskrivs i avtalet. Beloppet får inte heller vara så stort att det kan tolkas som en påföljd. Medlemsstaterna får också föreskriva att konsumenten inte är skyldig att utge någon ersättning när ett försäkringsavtal hävs. Leverantören får inte kräva att konsumenten skall betala något belopp för tjänst som tillhandahållits, om denne inte kan styrka att konsumenten i vederbörlig ordning underrättats om det belopp som skall betalas enligt artikel 3.1.1 a. Leverantören får inte kräva konsumenten på betalning om det är leverantören som påbörjat fullgörandet av avtalet utan att tidsfristen för ångerrätten löpt ut. Leverantören skall så snart som möjligt och inom 30 kalenderdagar återbetala alla belopp som denne erhållit från konsumenten i enlighet med distansavtalet med undantag för den del som konsumenten erhållit om konsumenten åberopar ångerrätten. 30-dagarsfristen börjar den dag då leverantören erhåller meddelande om att konsumenten utövar sin ångerrätt. Konsumenten skall också, så snart som möjligt och inom 30 kalenderdagar skicka tillbaka de belopp eller den egendom som denne erhållit från leverantören. Också denna tidsfrist börjar gälla den dag som konsumenten skickar meddelandet om att denne utövar sin ångerrätt.

Artikel 8 ålägger medlemsstaterna att se till att det finns lämpliga bestämmelser för konsumenten att kunna begära att annullera en betalning om konsumentens betalkort använts på ett bedrägligt sätt inom ramen av ett distansavtal. Vid en sådan händelse skall konsumenten kunna gottskrivas och återfå de utbetalda beloppen.

Artikel 9 reglerar icke beställda tjänster. Utan att det skall påverka medlemsstaternas bestämmelser om tyst förlängning av distansavtal när det är tillåtet skall medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att förbjuda att finansiella tjänster tillhandahålls en konsument utan föregående begäran från konsumentens sida om detta tillhandahållande innefattar en begäran om omedelbar eller senare betalning. Konsumenten skall också befrias från alla skyldigheter i händelse av ett tillhandahållande som inte beställts, varvid frånvaron av svar inte skall ses som ett samtycke.

Artikel 10 reglerar icke begärd kommunikation. För att en leverantör skall få lov att använda sig av automatiska uppringningssystem utan mänsklig

medverkan eller telefax, måste konsumenten ha gett sitt samtycke på förhand. Medlemsstaterna skall se till att annan teknik för distanskommunikation än dessa båda endast får användas om de berörda konsumenterna lämnat sitt samtycke eller om de inte uttryckligen motsatt sig detta. Detta får inte medföra några kostnader för konsumenten.

Artikel 11 reglerar påföljder - medlemsstaterna skall föreskriva lämpliga påföljder för leverantören då denne inte följer sådana nationella bestämmelser som antagits enligt direktivet. Medlemsstaterna får i detta syfte föreskriva att konsumenterna kostnadsfritt och utan påföljd kan säga upp avtalet när som helst. Påföljderna för leverantören skall vara effektiva, proportionerliga och avskräckande

Artikel 12 talar om att bestämmelserna är av tvingande karaktär. Konsumenten kan inte avstå från rättigheterna i direktivet. Medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att se till att konsumenterna inte berövas det skydd de får genom direktivet. Detta genom att lagen i ett tredje land väljs som tillämplig lag på avtalet om avtalet har nära anknytning till en eller flera medlemsstaters territorium.

Artikel 13 går igenom prövning i domstol eller administrativ ordning. Medlemsstaterna skall se till att det finns lämpliga och effektiva medel för att säkerställa efterlevnaden av detta direktiv till konsumentens bästa. De medel som skall användas för detta skall vara ett eller flera av följande organ, vilka bestäms i nationell lagstiftning vid domstolar eller behöriga administrativa organ för att säkerställa att de nationella bestämmelserna för detta direktiv genomförs: offentliga organ eller deras företrädare, konsumentorganisationer med ett berättigat intresse att skydda konsumenterna eller yrkessammanslutningar som har ett berättigat intresse att få saken prövad. Medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att operatörer och leverantörer av teknik för distanskommunikation upphör med sådana förfaranden som förklarats strida mot detta direktiv, när det är möjligt för dessa operatörer eller leverantörer, och på grundval av ett domstolsavgörande, administrativt beslut eller genom beslut av en tillsynsmyndighet.

Artikel 14 reglerar prövning utanför domstol. Medlemsstaterna skall verka för införande och utveckling av lämpliga och effektiva klagomåls- och prövningsförfaranden utanför domstol varigenom tvister som rör konsumentfrågor avseende distansavtal av finansiella tjänster skall lösas. Medlemsstaterna skall i synnerhet uppmuntra de organ som är ansvariga för tvistlösning utanför domstol att samarbeta för att lösa gränsöverskridande tvister som rör distansförsäljning av finansiella tjänster.

Artikel 15 handlar om bevisbördan. Utan att det påverkar artikel 7.3 om att leverantören inte får lov att kräva att konsumenten skall betala något belopp för den del av tjänsten som redan utförts, får medlemsstaterna föreskriva att bevisbördan när det gäller leverantörens skyldigheter att informera konsumenten samt konsumentens samtycke till avtalets ingående och i

förekommande fall avtalets fullgörelse kan läggas på leverantören. Ett avtalsvillkor där det föreskrivs att konsumenten skall ha bevisbördan för att leverantören har iakttagit alla eller delar av de skyldigheter som leverantören har enligt detta direktiv skall betraktas som ett oskäligt avtalsvillkor enligt direktiv 93/13/EG om oskäliga villkor i konsumentavtal.

Artikel 16 talar om vilka övergångsbestämmelser som gäller. Medlemsstaterna får lov att föreskriva nationella bestämmelser som överensstämmer med detta direktiv för leverantörer som är etablerade i en medlemsstat som ännu inte införlivat direktivet och vars lagstiftning inte innehåller några förpliktelser som överensstämmer med detta direktiv.

Artikel 17 genomför förändringar i direktiv 90/619/EG där artikel 15.1 ersätts med en text som talar om att en försäkringstagare som ingår ett individuellt försäkringsavtal har rätt att säga upp det inom 30 dagar från den dag han informerats om att avtalet ingåtts.

Artikel 18 genomför ändringar i direktiv 97/7/EG där artikel 3.1 ersätts med en annan text som säger att direktiv 2002/65/EG reglerar distansförsäljning om finansiella tjänster.

Artikel 19 lägger till en punkt i direktiv 98/27/EG som säger att direktiv 2002/65/EG finns.

Artikel 20 talar om hur översynen av direktivet skall gå till. När direktivet har genomförts, skall kommissionen undersöka hur den inre marknaden för finansiella tjänster fungerar med avseende på försäljningen av dessa tjänster. Kommissionen skall då analysera och beskriva de svårigheter som konsumenterna och leverantörerna möter eller kan möta, särskilt sådana som beror på nationella skillnader i bestämmelser om information och ångerrätt. Kommissionen skall senast den 9 april 2006 lägga fram en rapport för parlamentet om de problem som konsumenterna och leverantörerna möter vid köp eller försäljning av finansiella tjänster tillsammans med förslag om ändring och/eller ytterligare harmonisering av bestämmelserna som rör information och ångerrätt i gemenskapslagstiftningen.

Artikel 21 handlar om införlivande. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de bestämmelser och lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 9 oktober 2004. När en medlemsstat antar bestämmelserna skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda. Medlemsstaterna skall överlämna texterna till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom området för direktivet samt en jämförelsetabell över bestämmelserna i direktivet och den nationella lagstiftningen, till kommissionen.

Artikel 22 talar om att direktivet träder i kraft när det offentliggörs i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

Artikel 23 talar om att direktivet riktar sig till medlemsstaterna

Kommissionens rapport om översyn av direktiv 2002/65/EG är fortfarande inte offentliggjord. En rapport med nya förslag till ändringar av direktivet väntas under 2008.¹⁴ Vidare har fem av gemenskapens länder inte infört direktivet, Tyskland och Sverige är inte bland dessa.

4.3 Viktiga punkter i direktiven

Här redogör jag för de viktiga punkterna i direktiven. De punkter jag valt att koncentrera mitt arbete på är: informationsplikten, ångerrätten, undantag samt tysk och svensk praxis.

4.3.1 Vad är ett distansavtal

Den första viktiga punkten är vad ett distansavtal är. I svensk lagstiftning definieras distansavtal i 1 kapitlet § 2 st 1 som:

distansavtal: avtal som ingås inom ramen för ett av näringsidkaren organiserat system för att träffa avtal på distans och kommunikationen uteslutande sker på distans.

Detta följer av direktiv 97/7/EG artikel 2.1 och 2002/65/EG artikel 2.1 a. Den svenska regeringen valde vid införandet av 2002/65/EG att behålla definitionen från det tidigare 97/7/EG.¹⁵ Regeringen menar att det är en fördel om samma definition kan gälla alla former av distansavtal oberoende om de avser varor, finansiella tjänster eller andra tjänster. Vid införande av det första direktivet skriver regeringen att det inte är tillräckligt att avtalet ingås på distans utan det krävs även troligen att näringsidkaren vidtagit någon åtgärd för att exempelvis organisera en försäljning på distans.¹⁶ Det är alltså inte tillräckligt att näringsidkaren annonserar för att göra sin rörelse mer känd i den tilltänkta kundkretsen utan det måste även finnas avsikt hos näringsidkaren att vilja göra affärer på distans.¹⁷ När näringsidkaren annonserar för att få kunder att komma till den fysiska butiken för att där handla och annonsen bifogats ett telefonnummer till butiken anses inte heller detta omfattas av lagen, då avsikten inte varit att göra affärer på distans utan att få kunder att komma till butiken.

Vidare kräver ”system för distansförsäljning” inte någon större organisering av näringsidkaren. Det torde vara tillräckligt att annonsen innehåller en beställningskupong eller att den anger ett ordertelefonnummer eller att det på annat sätt av säljarens marknadsföring framgår att denne vill ha

---

¹⁴ <http://europa.eu/scadplus/leg/sv/lvb/l32035.htm#AMENDINGACT>

¹⁵ Prop 2004/05:13 s 42.

¹⁶ Prop 1999/2000:89 s 25.

¹⁷ Prop 1999/2000:89 s 25.

beställningar på distans.¹⁸ Att det inte krävs någon större omfattning eller intensitet för att försäljningen skall omfattas av distansavtalslagen är också för att mindre och oseriösa företag skulle hamna utanför reglering trots att det ofta är de konsumenterna som handlar av dessa som i störst behov av regleringen.¹⁹ Någon definition av ”system för distansförsäljning” anges inte, då en sådan definition skulle kunna snäva in begreppet mer än direktivet avser och det är EG-domstolen som i sista hand avgör hur begreppet skall tolkas.²⁰ Vid de nordiska departementsöverläggningarna har man kommit fram till att det är olämpligt att ta in en lista på de medel för distanskommunikation som omfattas av lagen. Istället skall de behandlas i motiven till respektive lag.²¹ Vidare påpekas det även att en sådan lista snabbt skulle bli inaktuell då medlen för distanskommunikation är under ständig utveckling.²²

I och med det senare direktivet 2002/65/EG skriver regeringen i sin proposition att definitionen av distansavtal skall fortsätta gälla. Den längre gående regleringen skall även gälla vid försäljning av värdepapper och kommission. För att inte bryta mot den svenska betydelsen av köp och tjänst inom svensk civilrätt måste det även anges att lagen förutom vid tjänster även skall tillämpas vid avtal om överlåtelse av finansiella instrument.²³ Det finns även svårigheter med gränsdragningen mellan tjänst och vara, exempelvis vid aktieköp genom värdepappersinstitut vid handel av fondandelar. Det finns inget utrymme för att undantaga primärmarknaden, det vill säga marknadsintroduktioner och nyemissioner från direktivets tillämpningsområde.²⁴

Den tyske lagstiftaren har såsom legaldefinition valt § 312b Abs 1 BGB:

”Fernabsatzverträge sind Verträge über die Lieferung von Waren oder über die Erbringung von Dienstleistungen, einschließlich Finanzdienstleistungen, die zwischen einem Unternehmer und einem Verbraucher unter ausschließlicher Verwendung von Fernkommunikationsmitteln abgeschlossen werden, es sei denn, dass der Vertragsschluss nicht im Rahmen eines für den Fernabsatz organisierten Vertriebs- oder Dienstleistungssystems erfolgt. Finanzdienstleistungen im Sinne des Satzes 1 sind Bankdienstleistungen sowie Dienstleistungen im Zusammenhang mit einer Kreditgewährung, Versicherung, Altersversorgung von Einzelpersonen, Geldanlage oder Zahlung.”

---

¹⁸ Prop 1999/2000:89 s 26.

¹⁹ Prop 1999/2000:89 s 26.

²⁰ Prop 1999/2000:89 s 27.

²¹ Prop 1999/2000:89 s 28.

²² Prop 1999/2000:89 s 29.

²³ Prop 2004/2005:13 s 41.

²⁴ Prop 2004/2005:13 s 42

Paragrafen definierar vad som är ett distansavtal för varor och tjänster mellan konsument och näringsidkare vid uteslutande användning inom ett organiserat system för distansaffärer. Paragrafen utgår ursprungligen från direktiv 97/7/EG och definitionerna av konsument och näringsidkare från BGB §§ 13 och 14.

4.3.2 Informationsplikten

Informationsskyldigheten i de båda direktiven 97/7/EG och 2002/65/EG bygger på att det är den avtalsslutande näringsidkaren som bär ansvaret för informationen. Det är mot bakgrund av detta som sanktionerna vid utebliven information enligt direktiven riktas mot näringsidkaren.

Informationsskyldigheten kan delas upp i två delar. En del innan köpet som handlar om produkten/tjänsten och en del efter köpet som talar om hur ångerrätten skall ske i de fall där konsumenten ångrar sitt köp och vill låta det gå tillbaka.

Näringsidkarens informationsskyldighet innan köpet är en av de två viktiga punkterna. Denna regleras i artiklarna 4 och 5 i direktiv 97/7/EG.

I artiklarna 4 och 5 sägs att näringsidkaren skall lämna information om: leverantörens identitet och när det handlar om förskottsbetalning även dennes adress, varans eller tjänstens väsentliga egenskaper, pris inbegripet alla skatter, eventuella leveranskostnader, sätt för betalning, leverans eller fullgörande samt ångerrätt.

Regeringen menar i sin proposition att artikel 4 är av marknadsrättslig karaktär.²⁵ Enligt propositionen finns det ingen anledning att gå längre än vad direktivet kräver i den här frågan utom när det gäller näringsidkarens adress. Regeringen menar att det knappast finns något skäl att inskränka detta till att gälla endast vid förskottsbetalning utan adressen bör alltid finnas med. Detta har också inkluderats i § 6 i Distans- och hemförsäljningslagen där det klart sägs att näringsidkarens adress skall finnas med.

I en artikel noterar Henrik Bengtsson det att det inte räcker att informationen finns på webbplatsen eftersom den inte är varaktig form. Konsumenten måste även erhålla informationen på annat sätt exempelvis via E-post eller annan bekräftelse i fysisk form.²⁶

I den tyska lagstiftningen kompletteras § 312c I BGB av 1 § i BGB-InfoV. Paragrafen innehåller de båda direktivens regler om vad näringsidkaren är tvungen att informera om innan avtalsslutandet. Anledningen till att den

---

²⁵ Prop 1999/2000:89 s38.

²⁶ Ny Juridik 2:02 s 72.

ligger utanför BGB är för att den omfattande informationsplikten enklare och snabbare skall kunna förändras om ett sådant behov uppstår.

4.3.2.1 Språk

Punkt 8 i direktivet säger att ”Frågan om vilket språk som skall användas i samband med distansavtal är en fråga för medlemsstaterna”.²⁷ Språkvalet är alltså en fråga som överläts till medlemsstaterna att besluta om.

Informationen skall ges på ett klart och begripligt sätt i någon form som är lämplig för den distanskommunikationsteknik som används. I direktivet regleras dock aldrig frågan om språkval. Istället sägs att detta är en fråga för medlemsländerna.²⁸ Den svenska regeringen menar att det inte går att kräva av alla näringsidkare att all marknadsföring som kan nå svenska konsumenter på internet skall vara på svenska. Vidare menar man att näringsidkaren kommer att gå miste om svenska konsumenter om dessa inte förstår marknadsföringen. På samma sätt torde även svenska näringsidkare enligt min mening därmed gå miste om potentiella utländska kunder om dessa inte kan tillgodogöra sig webbplatsen. Det noteras också att direktivets och lagens krav att informationen skall ges på ett klart och begripligt sätt, i vissa fall torde innebära att informationen skall ges på svenska. Min slutsats blir att den svenska regeringen menar att marknaden reglerar språket själv. Vill man sälja till svenskar ser man till att svenskarna förstår.

I domen BGH, Urt. v. 20. 7. 2006 – I ZR 228/03 (OLG München)²⁹ sägs bland annat att de krav som ställs i BGB § 312c I 1 på ett klart och förståligt tillförfogandeställande av den information som nämns i § 1 I BGB-InfoV inte måste finnas på startsidan av internetwebbplatsen och inte heller måste vara med under ett pågående webbplatssköp. Se även sammanfattning i avsnittet om tysk praxis.

Manfred Reuter är av meningen att direktiv 97/7/EG visserligen överlåter frågan om språkval till medlemsländerna men att kommissionens argument om att näringsidkaren är skyldig att ge informationen på åtminstone det språk som beställningen är författad på.³⁰ Reuter rekommenderar vidare annonsören att på internet ge informationen på de vanligaste språken. Dock sägs inte vilka dessa språk skulle vara men att dra slutsatsen att engelska skulle vara ett av dessa är nog inte att dra för långtgående slutsatser.

I Kommentaren till lagen menar författaren att det är möjligt att das *Transparenzgebot* det vill säga kravet att informationen ska vara klar och förstålig utvecklar sig på samma sätt som das *AGB-rechtliche Klarheitsgebot*: där det är allmänt känt att informationen är tillräckligt klar

---

²⁷ Direktiv 97/7/EG Ingress punkt 8.

²⁸ Direktiv 97/7/EG ingress punkt 8.

²⁹ NJW 2006, 3633.

³⁰ Manfred Reuter *Der Fernabsatz und seiner rechtliche Ausgestaltung in der Europäischen Union* s 88.

och förstålig när den ges på förhandlingsspråket.³¹ När konsumenten ger sig in på ett språk som är obekant är denne inte skyddsvärd längre. Då måste konsumenten också acceptera att informationen endast finns på detta språk.

I proposition 2004/05:13 sägs det under rubriken ”Bör det regleras på vilket språk informationen skall ges?” att även det nya direktivet föreskriver att informationen skall ges på något visst språk.³² Men i artikel 3.1.3 punkt g sägs det dock att näringsidkaren skall ge information om på vilket språk denne är villig att tillhandahålla avtalsvillkor och förhandsinformation under avtalstiden. Konsumentverket menar i sin remiss att konsumenten genom en aktiv handling skall visa att han är införstådd med att den fortsatta kommunikationen sker på ett främmande språk. Regeringen avstyrker dock detta med motiveringen att en sådan administrativ krävande ordning inte skulle förbättra konsumentskyddet nämnvärt.³³

Konsumentverket skriver i sin rapport *Distansavtalslagen – en utvärdering* att det inte behöver regleras i lagtexten vilket språk informationen i marknadsföringen skall ges. Konsumentverket håller med om regeringens slutsatser att det räcker att informationen ges på ett klart och begripligt sätt och att detta i vissa fall torde innebära att informationen skall ges på svenska.³⁴

Under internets tillväxt har engelska mer eller mindre blivit den lingua franca som används av alla användare. Enligt en undersökning är engelska det språk som används mest med 427 miljoner användare.³⁵

4.3.2.2 Formkrav

Formkrav kan delas upp i två delar: formkrav vid så kallade E-Commerce-köp och köp via telefon. Enligt direktivet skall informationen om ångerrätten lämnas skriftligen. I de nordiska departementsöverläggningarna inför införandet av 97/7/EG har ”skriftligen” tolkats som en ”handling”. Betydelsen av handling skall jämföras med annan varaktig form exempelvis E-post i varaktig form. En ”handling” skall även vara i en form som är tillgänglig för konsumenten. Regeringen menar att det torde innebära att informationen skall ges på ett sätt som möjliggör för konsumenten att ta del av den genom att läsa den.³⁶

I direktiv 97/7/EG regleras formkravet i artikel 5 – *Skriftlig bekräftelse av informationen*. Artikel 5 informerar om att ”Konsumenten skall, på ett tidigt stadium i samband med fullgörandet av avtalet och, såvitt avtalet avser varor som inte är avsedda att levereras till tredje man, senast vid leveranstillfället få skriftlig bekräftelse i annan varaktig form som är tillgänglig för honom ”

³¹ Staudinger/Thüsing (2005) § 312c RN 35.

³² Proposition 2004/05: 13 s 53.

³³ Proposition 2004/05: 13 s 54.

³⁴ Distansavtalslagen – en utvärdering s 43.

³⁵ <http://www.internetworldstats.com/stats7.htm> uppgift från Maj 2008.

³⁶ Proposition 1999/2000:89 s 41.

Regeringen går i proposition 1999/2000: 89 igenom hur de tänker sig att artikeln skall fungera inom svensk rätt. Bland annat menar regeringen att marknadsdomstolens uttalande i MD 1984:28 att det är otillbörligt att sända ångerhandlingarna i samma försändelse som den beställda varan, bör gälla även vid distansavtal.³⁷

I direktiv 2002/65/EG artikel 5 – *Överlämnande av avtalsvillkoren och förhandsinformationen* sägs att i rimlig tid innan konsumenten är bunden av ett distansavtal eller anbud skall leverantören överlämna samtliga avtalsvillkor och information enligt art 3.1 och 4 i pappersform eller i annat varaktigt medium. Distansavtal som sluts via telefonsamtal har en utökad informationsplikt både i tysk och i svensk lagstiftning. Där stadgas att näringsidkaren vid början av varje samtal skall informera om sin identitet och syftet med samtalet – distansavtalslagen 2kap § 6 stycke och § 312c I S 2 BGB.

I direktiv 2002/65/EG infördes termen varaktig form. En varaktig form är enligt artikel 2 ”varje medel som gör det möjligt för konsumenten att bevara informationen, som riktas till denne personligen, på ett sätt som är tillgängligt för användning i framtiden under en tid som är lämplig med hänsyn till vad som är avsikten med informationen och som tillåter oförändrad återgivning av den bevarade information”. Skickas informationen via E-post skall näringsidkaren förvissa sig om att konsumenten har tillgång till en dator och internet för att kunna ta del av informationen.

Hovrättsassessor Jonas Högström skriver i sin artikel *En ny distans- och hemförsäljningslag*³⁸ att huvudregeln för informationsplikten är att informationen skall lämnas i varaktig form vilket betyder att avtalsvillkoren och den övriga informationen skall ges till konsumenten i en handling, det vill säga i pappersform eller annat varaktigt medium som är tillgängligt för konsumenten. Normalt är det senare kravet uppfyllt om informationen ges på en datadiskett, en CD-romskiva, en DVD-skiva eller per E-post. Om avtalet ingås genom telefonförsäljning eller en distansteknik där informationen inte kan ges innan avtalsslutet skall det ske snarast efter avtalsslutet. Regeringen skriver att direktivets krav på att informationen skall lämnas skriftligen skall tolkas som handling eller annan varaktig form, vilket torde innebära att informationen skall lämnas på sådant sätt att det är möjligt för konsumenten att ta del av den och därmed läsa den.³⁹

Staudinger/Thüsing skriver att så länge det inte rör sig om finanstjänster på distans räcker det att ge informationen på samma sätt som avtalet slutits och det finns inga speciella formkrav så länge det görs på det sätt som krävs för den valda tekniken.⁴⁰ Ett problem kan däremot vara de

---

³⁷ Prop 1999/2000:89 s 40.

³⁸ Ny juridik Nr 2 2005.

³⁹ Prop 1999/2000:89 s 41.

⁴⁰ Staudinger/Thüsing (2005) § 312c RN 22.

distanskommunikationer där man inte kan informera om allt menar författaren. Då är det inte tillräckligt att hänvisa konsumenten vidare till en annan teknik, eftersom det inte är säkert att konsumenten förfogar över denna.⁴¹

4.3.3 Svenska sanktioner

Vid utebliven information så gäller marknadsföringslagen (SFS 1995:450). Detta betyder att paragraferna 15, 19 och 29 blir tillämpliga.⁴² § 15 säger:

En näringsidkare som vid sin marknadsföring låter bli att lämna sådan information som är av särskild betydelse från konsumentsynpunkt får åläggas att lämna sådan information.

Ett sådant åläggande får meddelas också

- 1. en anställd hos näringsidkaren, och*
- 2. någon annan som handlar på näringsidkarens vägnar.*

19 § Ett förbud enligt 14 eller 17 § och ett åläggande enligt 15 eller 16 a § skall förenas med vite, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

29 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot ett förbud eller ett åläggande som har meddelats med stöd av 14, 15 eller 16 a § eller mot en föreskrift i 5-13 d §§, skall ersätta den skada som därigenom uppkommer för en konsument eller någon annan näringsidkare.

Vid bestämmande av ersättningen till näringsidkare får hänsyn tas även till omständigheter av annan än ekonomisk art.

Detta ger konsumenten rätt att kräva att få informationen och eventuellt skadestånd för uppkommen skada. Däremot skriver regeringen att det inte skall införas någon möjlighet att utdöma marknadsstörningsavgift vid underlåtenhet att efterkomma lagens informationskrav.⁴³ Skälen för detta är att regeringen gör bedömningen att det saknas behov av möjligheten att utdöma en sådan, då det inte funnits näringsidkare som regelbundet underlåtit att regelmässigt lämna informationen. Därmed saknas motivation om möjligheten.

4.3.4 Tyska sanktioner

De tyska sanktionerna består av två möjliga alternativ. Det första är en underlåtelseklagan (*Unterlassungsanspruch*) enligt UKlaG. Det andra alternativet är att även konkurrensrättslig lagstiftning skulle kunna användas genom UWG. Ett *Unterlassungsanspruch* genom UKlaG skulle vara möjligt genom § 2 I, II Nr 1.2:

⁴¹ Staudinger/Thüsing (2005) § 312c RN 22.

⁴² Proposition 2004:2005/13 s 57.

⁴³ Proposition 2004/2005 s88.

§ 2 Unterlassungsanspruch bei verbraucherrechtswidrigen Praktiken

- (1) Wer in anderer Weise als durch Verwendung oder Empfehlung von Allgemeinen Geschäftsbedingungen Vorschriften zuwiderhandelt, die dem Schutz der Verbraucher dienen (Verbraucherschutzgesetz), kann im Interesse des Verbraucherschutzes auf Unterlassung in Anspruch genommen werden. Werden die Zuwiderhandlungen in einem geschäftlichen Betrieb von einem Angestellten oder einem Beauftragten begangen, so ist der Unterlassungsanspruch auch gegen den Inhaber des Betriebs begründet.
- (2) Verbraucherschutzgesetze im Sinne dieser Vorschrift sind insbesondere die Vorschriften des Bürgerlichen Gesetzbuchs, die für Verbrauchsgüterkäufe, Haustürgeschäfte, Fernabsatzverträge, Teilzeit-Wohnrechtverträge, Reiseverträge, Verbraucherdarlehensverträge sowie für Finanzierungshilfen, Ratenlieferungsverträge und Darlehensvermittlungsverträge zwischen einem Unternehmer und einem Verbraucher gelten,

Paragrafen ger möjlighet för konsumenten att stämna näringsidkaren och kombinerat med UWG ger det konsumenten möjlighet att få skadestånd. Den andra vägen att få skadestånd är att gå via § 823 II BGB som ger möjlighet till skadestånd för den som utsätts för ett brott mot en skyddsregel, vilket § 312 II 2 BGB är att anse som. Problemet för konsumenten blir dock att det blir svårt att få skadestånd på grund av avsaknad av information då ångerrätten inte börjar gälla innan informationsplikten är uppfylld enligt § 312 d II BGB. Därmed har konsumenten dock möjlighet att frånträda avtalet.

4.3.5 Ångerrätt

Det sägs inget speciellt i lagstiftningen om att tjänsten måste ske mot vederlag, alltså torde även gratistjänster omfattas av lagen. Detta ger konsumenten möjlighet att få varan levererad och provad samt att återsända varan om den inte är till belåtenhet. Fördelen är alltså stor för konsumenten. Konsumenten åtnjuter ett större skydd än vid köp i en fysisk marknadsplats där BGB:s allmänna regler är tillämpliga. Ångerrätten bygger på artikel 6 avsnitt 1-3 i 97/7/EG och artikel 6 andra stycket och artikel 7 stycke 3 i direktiv 2002/65/EG.

I svensk lagstiftning regleras ångerrätten vid distansavtal om varor och icke finansiella tjänster i Distans- och hemförsäljningslag 2 kapitlet § 9-16. § 9 säger att konsumenten har rätt att frånträda distansavtalet genom att meddela näringsidkaren inom fjorton dagar. Ångerfristen löper från den dag konsumenten tagit emot varan eller en väsentlig del av den och börjar inte heller gälla innan konsumenten fått information om den. När det gäller tjänster börjar ångerfristen den dagen då avtalet ingår (§ 10). Är det istället på det viset att näringsidkaren aldrig informerat om ångerrätten börjar fristen först gälla när konsumenten delges informationen (§ 11). Konsumenten får endast utöva sin ångerrätt om varan är i väsentligen oförändrat skick (§ 12). Vidare skall konsumenten om denne använder sig av sin ångerrätt återsända varan till näringsidkaren (§ 13). Då skall konsumenten snarast och inom 30 dagar återbetalas vad denne tidigare betalat (§ 14). Ångerrätten vid distansavtal om finansiella tjänster regleras i

lagens tredje kapitel i § 7-12. Där sägs att konsumenten kan frånträda avtalet inom 14 dagar från den dag som avtalet ingåtts (§ 7, 8). Om konsumenten använder sig av sin ångerrätt skall denne snarast och inom 30 dagar återbetala de belopp som konsumenten erhållit och återsända erhållet material. Likaledes skall näringsidkaren återsända de belopp som denne erhållit med avräkning för eventuell del av den finansiella tjänsten som redan erhållits (§ 10, 11).

Huvudregeln vid återsändande av varor är att näringsidkaren står för kostnaden vid återsändande av varan vid distansförsäljning och att i andra fall får konsumenten stå för kostnaden. Anledningen till detta är att konsumenten har en sämre möjlighet att tänka igenom avtalet vid telefonförsäljning än vid andra distansavtal och det överensstämmer med direktiv 97/7EG artikel 6.1 och 6.2.⁴⁴

Konsumentverket har tidigare i sin rapport *Distansavtalslagen – en utvärdering* föreslagit att den tidigare lagen skulle delas upp i två lagar eftersom det är stor skillnad att som konsument bli uppsökt eller kontaktad av en säljare och att aktivt söka upp och beställa varor och tjänster på nätet.⁴⁵ Regeringen har valt att frångå verkets förslag när den nya lagen infördes då de istället anser att lagtexten kan förenklas avsevärt om lagen istället delas upp i kapitel som svarar mot varsitt EG-direktiv.

Christina Hultmark skriver i sin artikel ”Ny distansavtalslag” i Juridisk tidskrift 2001 nr 1 om distansavtalslagen och några av de problem hon ser med den. Ett av dessa är att lagen omfattar auktioner. Visserligen handlar hennes artikel om den tidigare SFS 2000:274 och inte den nu gällande. Men problemen tycks vara de samma då lagstiftaren även i lag 2005:59 ändrats till:

Kapitlet gäller inte distansavtal som

- 1. avser uppförande av byggnad eller annan fast anläggning på mark eller i vatten,*
- 2. ingås med hjälp av en varuautomat eller annan liknande automat eller i en automatiserad affärslokal,*
- 3. ingås med en operatör genom användning av en offentlig telefonautomat, eller*
- 4. ingås vid en auktion, om det är möjligt att delta i auktionen även på ett annat sätt än genom att använda ett medel för distanskommunikation.*

Istället för som tidigare:

3 § Lagen gäller inte distansavtal som

- 1. avser försäkring, kredit eller någon annan finansiell tjänst,*
- 2. avser uppförande av byggnad eller en annan fast anläggning på mark eller i vatten,*
- 3. ingås med hjälp av en varuautomat eller annan liknande automat eller en automatiserad affärslokal,*
- 4. ingås med en teleoperatör genom användning av en offentlig telefonautomat, eller*

---

⁴⁴ Prop 1999/2000 s 54.

⁴⁵ Distansavtalslagen - en utvärdering s 16.

5. ingås vid en auktion där budgivningen normalt inte sker elektroniskt.

De problem Hultmark ser med distansavtalslagen är, för det första att ångerrätten gäller för auktioner. Det kan leda till att köparen gör spekulationer på säljarens bekostnad då köparen direkt efter vunnen auktion kan försöka att sälja varan vidare till ett högre pris och om detta icke är möjligt returnerar köparen helt enkelt varan till säljaren innan tidsfristen för ångerrätten är förbi.⁴⁶ Hultmark menar att i längden kan detta leda till att det inte är möjligt att ordna auktioner för konsumenter om deltagarna ägnar sig åt sådan spekulation.

Ett andra problem Hultmark ser med att låta ångerrätten vara giltig vid auktioner är den så kallade ”Winners curse”, som i korthet går ut på att vinnaren anser sig ha gjort en dålig affär då denne är den person som velat betala det högsta priset för varan. Detta kan därmed leda till att köparen anser sig ha gjort en dålig affär och då vill låta köpet gå tillbaka.

Ett ytterligare problem ser Hultmark gällande ångerrätt vid auktioner då det är viktigt att köparna är bundna vid sina bud, annars kan priserna stiga oerhört då de som bjuder vet att de inte är bundna vid de summor de angett och därmed kan ange bud som är mycket högre än annars. Detta leder till att seriösa köpare blir tvingade att betala mer än de annars skulle behöva. I ett längre perspektiv skulle det även kunna leda till att auktionsförfaranden inte längre blir möjliga.⁴⁷

Vidare kan det också ställa till problem i auktioner där både näringsidkare och konsumenter deltar som köpare och ångerrätsregeln då endast är tillämplig för de senare. Detta leder till två möjligheter enligt Hultmark: antingen blir då distansavtalslagens ångerrätt giltig för alla, och lagen får då mycket längre gående konsekvenser än lagstiftaren avsett, eller så gäller inte distansavtalslagens ångerrätt då en näringsidkare deltar i auktionen vilket gör det enkelt för säljaren att undgå ångerrätten genom att se till att en näringsidkare deltar i auktionen.⁴⁸

Anledningen till att den svenske lagstiftaren valt att låta lagstiftningen omfatta auktioner är enligt propositionen att undantaget i direktivet är avsett att gälla traditionella auktioner där det undantagsvis förekommer bud via distans. Vid elektroniska auktioner borde då konsumentskyddet vara starkare och regeringen utgår från att det sättet att handla kommer att öka. I den senare propositionen menar regeringen att lagen endast skall tillämpas på auktioner då budgivningen sker uteslutande på distans. Regeringen menar med stöd av konsumentverkets rapport att det finns ett behov av konsumentskydd vid auktioner. Att inte omfatta sådana skulle leda till att näringsidkare utformar sin försäljning som en auktion för att undgå ångerrätt. Dock bör inte auktioner där man kan lämna bud på plats och på

---

⁴⁶ Hultmark s 53.

⁴⁷ Hultmark s 53.

⁴⁸ Aa s 54.

distans omfattas då detta skulle ge olika regler för deltagarna beroende på vilket sätt de valt att delta. Därför omfattas endast auktioner där budgivningen uteslutande sker på distans.

Den tyske lagstiftaren har valt att inte låta auktioner omfattas av ångerrätten.

Enligt § 312d Abs. 4 Nr 5 BGB:

Das Widerrufsrecht besteht, soweit nicht ein anderes bestimmt ist, nicht bei Fernabsatzverträgen

- 1. zur Lieferung von Waren, die nach Kundenspezifikation angefertigt werden oder eindeutig auf die persönlichen Bedürfnisse zugeschnitten sind oder die auf Grund ihrer Beschaffenheit nicht für eine Rücksendung geeignet sind oder schnell verderben können oder deren Verfalldatum überschritten würde,*
- 2. zur Lieferung von Audio- oder Videoaufzeichnungen oder von Software, sofern die gelieferten Datenträger vom Verbraucher entsiegelt worden sind,*
- 3. zur Lieferung von Zeitungen, Zeitschriften und Illustrierten,*
- 4. zur Erbringung von Wett- und Lotterie-Dienstleistungen,*
- 5. die in der Form von Versteigerungen (§ 156) geschlossen werden oder*

§156 Abs. 1 BGB:

Vertragsschluss bei Versteigerung

1Bei einer Versteigerung kommt der Vertrag erst durch den Zuschlag zustande. 2Ein Gebot erlischt, wenn ein Übergebot abgegeben oder die Versteigerung ohne Erteilung des Zuschlags geschlossen wird.

Hur ska man då förstå begreppet auktion? I en dom har BGH uttalat att det inte är uteslutet med ångerrätt vid Ebay-köp. Tidigare rådde det enligt Staudinger/Thüsing tveksamhet om hur Ebay skulle definieras och om det förelåg en ångerrätt för köparen. Detta betyder att ett Ebay-köp definieras enligt BGB:s allmänna regler för köp och budet ses som ett anbud. I vilket fall föreligger ett köp när köparen väljer att använda sig av alternativet ”Sofortkauf”⁴⁹. De nuvarande reglerna är övertygande menar Staudinger/Thüsing, eftersom informationsplikten innan köp är tillräckligt skydd för konsumenten i förhållande till hur det annars skulle vara möjligt att delta i auktionen utan risk.⁵⁰

Den tyska lagstiftningen skiljer på Rückgaberecht (återsändanderätt) och Widerrufsrecht (ångerrätt). § 312d I Nr 5 BGB säger att det även finns en ångerrätt när det gäller varor enligt § 356 BGB. Staudinger/Thüsing menar att en sådan rätt är tillåten enligt det allmänna direktivet, då det tillåter fler villkor och detaljer.⁵¹ Detta är en sådan möjlighet som lagts till av den tyske lagstiftaren för att harmonisera reglerna med dem som gäller för hemförsäljning och konsumentkrediter där en sådan rätt finns. För att konsumenten skall ha rätt till ett återsändande ska det finnas information om det i försäljningsprospektet, konsumenten skall kunna ta del av det i lugn och ro utan att näringsidkaren är närvarande samt att det skall finnas i textform. Om de här kraven inte uppfylls står inte konsumenten rättslös utan har fortfarande kvar sin ångerrätt enligt § 312d I 1 BGB i samband med § 355 BGB.⁵² Återsändanderätten ger konsumenten en rättighet att häva köpet genom att återsända varan.

⁴⁹ Staudinger/Thüsing § 312d Rn 67

⁵⁰ Staudinger/Thüsing § 312d Rn 66.

⁵¹ Staudinger/Thüsing § 312d Rn 71.

⁵² Staudinger/Thüsing § 312d Rn 71.

Skillnaden om den tyske konsumenten använder sin ångerrätt enligt § 357 II 3 BGB är att då får konsumenten själv betala frakten om värdet på varan inte överstiger 40€ Den här möjligheten för näringsidkaren att slippa fraktkostnaden finns inte om konsumenten använder sig av sin återsändanderätt. Istället blir den fördelaktigare för näringsidkaren om värdet överstiger 40 €då konsumenten istället skickar tillbaka varan direkt tillsammans med ett meddelande om att denne önskar utnyttja sin återsändanderätt. Detta måste inte vara fallet vid en ångerrätt då det räcker med att konsumenten meddelar, exempelvis via e-post eller telefon att denne önskar utnyttja sådan ångerrätt istället för att bara återsända varan direkt och därmed iordningställa ett paket med varan.

Om värdet överstiger 40 €är det fördelaktigare för näringsidkaren med återsändanderätten då denne får varan direkt enligt § 356 Abs. 2 1 BGB annars är ångerrätten fördelaktigare då konsumenten får stå för frakten så länge varan kan skickas som ett paket - § 357 II BGB.

Den yttersta tidsfristen regleras i direktiven. I direktiv 97/7/EG regleras den yttersta fristen i artikel 6 stycke 1 – ångerrätt

Den tyske lagstiftaren har valt en yttersta tidsfrist på 6 månader efter avtalsslutandet § 355 Abs. 2 S 1 BGB – ”*Das Widerrufsrecht erlischt spätestens sechs Monate nach Vertragsschluss.*”. Det finns undantag till detta i tredje meningen i paragrafens tredje stycke som säger att *Widerrufsrechten* inte försvinner om konsumenten inte upplysts om sin *Widerrufsrecht*. När det gäller finanstjänster försvinner den inte heller om näringsidkaren inte upplyst enligt § 312 Abs. 2 Nr 1 BGB.

Svensk lagstiftning har en tidsgräns på ett år när det gäller distansavtal om varor och tjänster som inte är finansiella.⁵³ När det däremot gäller avtal om finansiella tjänster som regleras i kapitel tre av samma lag finns det ingen borte gräns för ångerrätten. Anledningen till detta är enligt propositionen att direktiv 2002/65/EG inte innehåller någon borte gräns. Istället kan konsumenten frånträda avtalet fram till att näringsidkaren fullgjort sin informationsplikt. Dock har näringsidkaren möjlighet att ta betalt för den del av tjänsten som konsumenten utnyttjat innan frånträdan enligt 3kap 11 § . Konsumenten förlorar också ångerrätten när avtalet fullgjorts enligt artikel 6.2 c och avsnitt 5.5.3. Regeringen noterar också EG-domstolens förhandsavgörande i mål C-481/9 där domstolen säger att hemförsäljningsdirektivets avsaknad av en yttersta tidsfrist hindrar medlemsländerna från föreskriva en sådan.⁵⁴

Här skiljer sig tysk och svensk rätt genom att ha olika lång yttersta tidsfrist från att frånträda ett avtal.

---

⁵³ Distans- och hemförsäljningslag 2 kapitlet § 11.

⁵⁴ Proposition 2004/05:13 s 59.

4.3.6 Undantag

De båda direktiven 97/7/EG och 2002/65/EG innehåller en mängd undantag.

I direktiv 97/7/EG regleras undantaget till direktivet i artikel 3. Följande punkter är undantagna:

- Finansiella tjänster
  - avtal som ingås med hjälp av varuautomater eller automatiserade affärslokaler
  - avtal med distributörer av telekommunikationer med användning av offentliga teleautomater
  - avtal om uppförande och försäljning av fast egendom eller som avser andra rättigheter knutna till avtal om fast egendom, med undantag av hyresavtal.
  - avtal som ingås vid auktioner
- vidare skall inte artiklarna 4,5,6 och 7.1 inte tillämpas på avtal
- om livsmedel, drycker eller andra varor för vardaglig konsumtion vilka levereras till en konsuments bostad eller arbetsplats genom regelbunden utkörning.
  - Avtal om tillhandahållande av tjänster som avser inkvartering, transport, serviceverksamhet eller fritidsaktiviteter, om näringsidkaren när avtalet ingicks åtagit sig att tillhandahålla dessa under en bestämd dag eller angiven tidsperiod.

I direktiv 2002/65/EG är regleras undantagen i artikel 6.2 och handlar om saker som är undantagna från ångerrätten:

- finansiella tjänster, vilkas pris beror på svängningar på finansmarknaden som leverantören inte kan påverka och som kan inträffa under tidsfristen för ångerrätten såsom tjänster med anknytning till:

a.

- utländsk valuta
- penningmarknadsinstrument
- överlåtbara värdepapper
- andelar i fondföretag
- terminskontrakt
- framtida räntesäkringsavtal
- ränte-, valuta-, och aktieswappar
- köp- och säljoptioner

b. rese- och bagageförsäkringar eller liknande kortfristiga försäkringar med kortare löptid än en månad

c. avtal som båda parterna fullgjort på konsumentens uttryckliga begäran, innan konsumenten utövat sin ångerrätt

vidare får medlemsstaterna föreskriva att ångerrätten inte får tillämpas på:

- krediter avsedda för att behålla eller förvärva äganderätt till mark eller en befintlig eller planerad byggnad eller för att renovera eller förbättra en byggnad.

- Krediter som säkras antingen genom inteckning i fast egendom eller en rättighet med anknytning till fast egendom

– Uttalanden som konsumenten gjort under medverkan av en offentlig tjänsteman under förutsättning att den offentlige tjänstemannen bekräftar att konsumenten garanterats rättigheterna i art 5.1.

I artikel 1.2 finns det ett annat undantag som säger

– vid sådana avtal om finansiella tjänster som omfattar ett inledande avtal om tjänster som följs av på varandra följande transaktioner eller en rad separata transaktioner av samma slag fördelade över tiden, skall bestämmelserna i detta direktiv endast tillämpas på det inledande avtalet.

Direktivet 2002/65/EG ändrar undantaget i 97/7/EG som tidigare fanns för finansiella tjänster på distans.

4.3.6.1 Tyska undantag

Den tyska lagstiftningen har valt att lägga in undantagen i § 312b Abs. 3 och 4 BGB:

(3) Die Vorschriften über Fernabsatzverträge finden keine Anwendung auf Verträge

- 1. über Fernunterricht (§ 1 des Fernunterrichtsschutzgesetzes),*
  - 2. über die Teilzeitnutzung von Wohngebäuden (§ 481),*
  - 3. über Versicherungen sowie deren Vermittlung,*
  - 4. über die Veräußerung von Grundstücken und grundstücksgleichen Rechten, die Begründung, Veräußerung und Aufhebung von dinglichen Rechten an Grundstücken und grundstücksgleichen Rechten sowie über die Errichtung von Bauwerken,*
  - 5. über die Lieferung von Lebensmitteln, Getränken oder sonstigen Haushaltsgegenständen des täglichen Bedarfs, die am Wohnsitz, am Aufenthaltsort oder am Arbeitsplatz eines Verbrauchers von Unternehmern im Rahmen häufiger und regelmäßiger Fahrten geliefert werden,*
  - 6. über die Erbringung von Dienstleistungen in den Bereichen Unterbringung, Beförderung, Lieferung von Speisen und Getränken sowie Freizeitgestaltung, wenn sich der Unternehmer bei Vertragsschluss verpflichtet, die Dienstleistungen zu einem bestimmten Zeitpunkt oder innerhalb eines genau angegebenen Zeitraums zu erbringen,*
  - 7. die geschlossen werden*
    - a) unter Verwendung von Warenautomaten oder automatisierten Geschäftsräumen oder*
    - b) mit Betreibern von Telekommunikationsmitteln auf Grund der Benutzung von öffentlichen Fernsprechern, soweit sie deren Benutzung zum Gegenstand haben.*
- (4) Bei Vertragsverhältnissen, die eine erstmalige Vereinbarung mit daran anschließenden aufeinander folgenden Vorgängen oder eine daran anschließende Reihe getrennter, in einem zeitlichen Zusammenhang stehender Vorgänge der gleichen Art umfassen, finden die Vorschriften über Fernabsatzverträge nur*

Anwendung auf die erste Vereinbarung. 2 Wenn derartige Vorgänge ohne eine solche Vereinbarung aufeinander folgen, gelten die Vorschriften über Informationspflichten des Unternehmers nur für den ersten Vorgang. 3 Findet jedoch länger als ein Jahr kein Vorgang der gleichen Art mehr statt, so gilt der nächste Vorgang als der erste Vorgang einer neuen Reihe im Sinne von Satz 2.

Tredje stycket bygger på direktiv 97/7/EG och det fjärde stycket lades till efter direktiv 2002/65/EG tillkomst. Tysk rätt har ett undantag för distansundervisning (Fernunterricht). Anledningen till det tyska undantaget är *Fernunterrichtsschutzgesetz* (FernUSG, vilket på svenska torde bli distansundervisningsskyddslagen) som har liknande skyddsmekanismer som § 312b BGB har. Vad som är undantaget från regleringen är de tillfällen som täcks av § 1 Abs 1 FernUSG där lärare och elev skall vara övervägande åtskilda rumsligt och läraren övervakar hur framstegen sker. Vidare har även distansstudenten en längre ångerrätt än den vanlige distansavtalsslutande konsumenten, där studentens ångerrätt sträcker sig från 2 veckor upp till 6 månader enligt § 4 FernUSG.

Nästa punkt som är undantaget är direkt taget från direktiv 97/7/EG och handlar om deltidsutnyttjande av bostäder. Artikel 13 i 97/7/EG säger att direktivet gäller om det inte finns andra gemenskapsrättsliga regler som reglerar området vilket fallet är i direktiv 94/47/EG om deltidsboendeavtal.

Nästa undantag i BGB är försäkringar och deras förmedlande (§ 312 b Abs 1 punkt 3 BGB). Den tyske lagstiftaren har valt en specialreglering för försäkringar – *Versicherungsvertragsgesetz* (VVG) där informationsplikten istället regleras i 1 kapitlet VVG. Detta har enligt Staudinger/Thüsing lett till VVG har blivit mer lättöverskådlig.⁵⁵

Det fjärde undantaget är avyttrande av fastigheter och liknande rättigheter. Det tyska rättssystemet är inte förenligt med att avyttra fastigheter på distans då formkraven i § 311b Abs 1 S1 BGB tillsammans med § 873 BGB och 925 Abs 1 S1 BGB säger att parterna måste ha varit närvarande samtidigt vid ett tillfälle hos en notarie. I art 295 i EG-fördraget sägs det att egendomsordningen i medlemsländerna inte skall regleras, därmed gäller den tyska regleringen fullt ut. Grundstücksähnliche Rechte är rättigheter som har med fastigheter att göra som till exempel Erbbaurecht och Bergwerkseigentum. Sedan menar Staudinger/Thüsing att avtal om uppförande av byggnader skulle kunna ifrågasättas med motiveringen om en garagebyggare verkligen är mer skyddsvärd än en bilförsäljare.⁵⁶

Livsmedel och annat för ett hushålls löpande förbrukning är punkt fem på undantagslistan.

⁵⁵ Staudinger/Thüsing (2005) § 312b RN 68.

⁵⁶ Staudinger/Thüsing (2005) § 312b Rn 72.

Sjätte punkten är distansavtal om tjänster som innehåller inkvartering, transporter, leverans av mat och dryck samt anordnande av kulturevenemang.

Sjunde undantaget är avtal som sluts med hjälp av automater och dylikt.

Det sista undantaget är för avtal som sluts med hjälp av en offentlig telefonautomat.

4.3.6.2 Svenska undantag

De svenska undantagen regleras i distans- och hemförsäljningslagens 2 kapitlet §§ 1-5 när det gäller distansavtal om varor och tjänster och 3 kapitlet §§ 1 och 2 när det gäller avtal om finansiella tjänster. De undantag som finns när det gäller distansavtal om varor och tjänster är:

1 § Detta kapitel gäller för distansavtal varigenom en näringsidkare överlåter eller upplåter lös egendom till eller utför tjänster åt en konsument.

2 § Kapitlet gäller inte distansavtal som

- 1. avser uppförande av byggnad eller annan fast anläggning på mark eller i vatten,*
- 2. ingås med hjälp av en varuautomat eller annan liknande automat eller i en automatiserad affärslokal,*
- 3. ingås med en operatör genom användning av en offentlig telefonautomat, eller*
- 4. ingås vid en auktion, om det är möjligt att delta i auktionen även på ett annat sätt än genom att använda ett medel för distanskommunikation.*

För distansavtal om finansiella tjänster eller om överlåtelse eller emission av finansiella instrument gäller 3 kap.

2 § Bestämmelserna om informationsskyldighet i 6 – 8 §§, om ångerrätt i 9 – 16 §§, om lagval i 5 kap. 2 § och om risken för vissa meddelanden i 5 kap. 3 § gäller inte distansavtal om sådan upplåtelse eller överlåtelse som avses i lagen (1997:218) om konsumentskydd vid tidsdelat boende.

3 § Bestämmelserna om informationsskyldighet i 7 § och om ångerrätt i 9 – 16 §§ gäller inte distansavtal där näringsidkaren på en bestämd dag eller under en bestämd tidsperiod skall tillhandahålla

- 1. inkvartering,*
- 2. transport,*
- 3. servering, catering eller någon annan liknande tjänst, eller*
- 4. kulturevenemang, idrottsevenemang eller någon annan liknande fritidsaktivitet.*

Bestämmelserna om informationsskyldighet i 7 § och om ångerrätt i 9 – 16 §§ gäller inte heller distansavtal om försäljning av livsmedel eller andra varor för ett hushålls löpande förbrukning, om varorna skall levereras till en konsument

bostad eller arbetsplats i ett distributionssystem med regelbunden utkörning.

4 § Bestämmelserna om ångerrätt i 9 – 16 §§ gäller inte distansavtal om

- 1. en tjänst och fullgörandet har påbörjats med konsumentens samtycke under ångerfristen,*
- 2. en vara som på grund av sin beskaffenhet inte kan återlämnas eller som snabbt kan försämrats eller bli för gammal,*
- 3. en förseglad ljud- eller bildupptagning eller ett förseglat datorprogram och förseglingen har brutits,*
- 4. en tidning eller en tidskrift, eller*
- 5. vadhållning eller andra lotteritjänster.*

Kapitel 3

1 § Detta kapitel gäller för distansavtal mellan en näringsidkare och en konsument om kredit, försäkring, betalning eller andra finansiella tjänster eller om överlåtelse eller emission av finansiella instrument.

Bestämmelserna gäller inte för de enskilda tjänster eller överlåtelser som utförs inom ramen för ett avtal om fortlöpande tjänster eller återkommande överlåtelser.

Om parterna inom ett år ingår ett nytt distansavtal om samma slag av finansiella tjänster eller finansiella instrument, behöver näringsidkaren inte på nytt lämna information enligt 3 och 4 §§.

Med finansiella instrument avses detsamma som i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument. Det som sägs i detta kapitel om finansiella instrument gäller också andra finansiella produkter.

2 § Bestämmelserna om ångerrätt i 7 – 12 §§ gäller inte distansavtal om

- 1. finansiell tjänst eller överlåtelse av finansiellt instrument och priset beror på sådana svängningar på finansmarknaden som näringsidkaren inte kan påverka och som kan inträffa under ångerfristen,*
- 2. deltagande i emission eller annan likartad aktivitet och priset för den rättighet som aktiviteten avser efter teckningstidens utgång kommer att bero på sådana svängningar på finansmarknaden som sägs i punkten 1,*
- 3. kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet, eller*
- 4. försäkring med en avtalad giltighetstid om en månad eller mindre. Bestämmelserna om ångerrätt gäller inte heller om båda parter på konsumentens begäran har fullgjort sina förpliktelser enligt distansavtalet .*

De undantag som finns i svensk rätt kommer precis som i den tyska lagstiftningen i huvudsak från de båda direktiven. Det som skiljer svensk lagstiftning från direktivet är andra kapitlet 1 § 4 p – auktioner där budgivningen sker uteslutande på distans.

Undantagen från ångerrätten i andra kapitlet sågs över i samband med införandet av direktiv 2002/65/EG. Det första undantaget talar om vilka distansavtal som inte omfattas av lagen överhuvudtaget. Dessa är avtal om

uppförande av byggnad eller annan fast anläggning på mark eller vatten, avtal som ingås med hjälp av en varuautomat eller i en automatiserad affärslokal, avtal som ingås med en operatör med hjälp av en offentlig telefonautomat och avtal som ingås vid en auktion om det är möjligt att delta på annat sätt än att använda ett medel för distanskommunikation.

Bestämmelserna om ångerrätt, lagval och risken för meddelande gäller inte distansavtal om upplåtelse eller överlåtelse som avses i lagen om tidsdelat boende. Bestämmelserna om informationsskyldighet och ångerrätt gäller inte distansavtal där näringsidkaren skall tillhandahålla inkvartering, transport, servering, catering eller annan liknande tjänst inte heller vid kulturevenemang, idrottsevenemang eller annan liknande aktivitet på en bestämd dag eller under en bestämd tidsperiod. Inte heller gäller informationsskyldigheten och ångerrätten distansavtal om försäljning av livsmedel eller andra varor för ett hushålls löpande förvaltning om varorna skall levereras till konsumentens bostad eller arbetsplats i ett distributionssystem med regelbunden utkörning.

Bestämmelserna om ångerrätt gäller inte distansavtal om en tjänst där fullgörandet påbörjats under ångerfristen med konsumentens samtycke. Bestämmelserna gäller inte heller varor som på grund av sin beskaffenhet inte kan återlämnas. Värt att notera är att regeringen menar att konsumenten har rätt att öppna varans förpackning och prova varan, samtidigt som varan vid utövande av ångerrätten bör returneras tillsammans med originalförpackningen och kostnaden för en ny förpackning får anses ingå i de kostnader som näringsidkaren har att svara för.⁵⁷ Ångerrätten gäller inte heller för en förseglad ljud- eller bildupptagning eller ett förseglat datorprogram där förseglingen brutits, för tidningar och tidskrifter eller för vadhållning och lotteritjänster. Om distansavtalet gäller en vara som skall tillverkas eller väsentligen förändras enligt konsumentens önskemål får näringsidkaren och konsumenten lov att skriftligen avtala bort ångerrätten.

När det gäller distansavtal om finansiella tjänster och finansiella instrument gäller följande undantag i Sverige. Enskilda tjänster eller överlåtelser som utförs inom ramen för ett avtal om fortlöpande tjänster eller återkommande överlåtelser utesluts. Inte heller behöver näringsidkaren lämna information igen, om parterna ingår ett nytt avtal av samma slag av finansiella tjänster eller om finansiella instrument inom ett år.

Bestämmelserna om ångerrätt gäller inte distansavtal om: finansiell tjänst eller instrument och priset på denna beror på sådana svängningar som näringsidkaren inte kan påverka och sådana svängningar kan ske under ångerfristen, deltagande i emission eller annan likartad aktivitet och priset för den rättighet som aktiviteten avser efter teckningstidens utgång kan bero på tidigare nämnda svängningar på finansmarknaden, kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte tillhör fastighet eller slutligen mindre försäkring med en avtalad giltighetstid på en månad eller mindre.

---

⁵⁷ Prop 2004/05:13 s 91.

Ångerrätten gäller inte heller om båda parter fullgjort sina förpliktelser enligt distansavtalet på konsumentens begäran.

4.3.7 Rättspraxis Tyskland

För att förklara tysk praxis går jag nedan igenom några utvalda domar.

BGH, Urt. v 19.3.2003- VIII ZR 295/01 (Frankfurt a. M.)

I domen uttalar Bundesgerichtshof att undantaget i FernAbsG § 3 II numera § 312 d IV Nr.1 BGB för ångerrätten vid distansavtal inte gäller för varor som är individuellt tillverkade för kunden inte gäller när varan är av standardbyggdelar och kan tas isär utan att varor förlorar sina egenskaper och funktion. Vidare lägger domstolen framläggning- och bevisbördan för ett uteslutande av ångerrätten hos näringsidkaren. Fallet som behandlades gällde en bärbar dator som extrautrustats på kundens begäran vid beställning, bland annat med ett extra batteri, en extern hårddisk och ett Tv-kort.

OLG Hamburg, Urt. v. 27.3.2003 – 5 U 113/02

I domen menar Oberlandesgericht Hamburg bland annat att BGB § 312 c I och BGB-InfoV § 1 1 med en ”ladungsfähige Anschrift” inte är tillräckligt med en postboxadress som adress till näringsidkaren. Vidare är inte informationspliktens rekvisit ”klar und verständlich” i BGB § 312 c I uppfyllt när den är gömd i finstilt text och konsumenten har rätt att få informationen och därför inte har anledning att söka efter den. Fallet handlade om ett företag som gjort reklam för en filmkalender i en tidning och endast satt en postboxadress och inte heller talat om vem som var avsändare. Vidare fanns det inte heller information om ångerrätten.

BGH, Urt. v. 3.11.2004 – VIII ZR 375/03 (LG Traunstein)

Vid köpeavtal mellan en näringsidkare och en konsument vid en internetauktion genom anbud och accept med stöd av §§ 145ff BGB och inte genom ett klubbande genom § 156 BGB är inte ångerrätten genom § 312d IV Nr. 5 BGB utesluten. I fallet hade en näringsidkare sålt smycken på Ebay till en konsument. Vid en auktion sluts ett avtal när auktionsutroparen (Auktionator) klubbar . Detta saknas vid Ebay-auktioner och därmed är Ebay-auktioner inte att se som auktioner enligt § 156 BGB. Istället kom avtalet till stånd enligt BGB:s grundläggande regler om anbud och accept. (slutsatsen blir att konsumenten blir skyddsvärd vid Internetauktioner och handlar från näringsidkare) BGH ger sig i domen in i ett resonemang där de hänvisar till Bundestagstryck där lagstiftaren ger uttryck för att Internetauktioner inte är auktioner enligt betydelsen av § 156 BGB.⁵⁸ Därmed är inte heller ångerrätten utesluten för konsumenter. Inte heller finns det något särskilt skyddsintresse för näringsidkaren här heller enligt domstolen.

---

⁵⁸ BT-Dr 14/3195, s 30, 32.

BGH Urt. v. 5.10.2005 . VIII ZR 382/04 (OLG Frankfurt a. M.)

Om försäljaren klargjort tillkommande leverans- och portokostnader behöver dessa inte visas igen innan köpet avslutas. Att däremot skriva i AGB att kunden får ett tillgodosaldo hos näringsidkaren, regler om postförskott eller utbetalningsavvier ansågs bryta mot informationsplikten.

LG Mainz, Urt. v. 6.7.2005- 3 O 184/04

Domstolen menar att man räknas näringsidkare enligt §14 BGB det vill säga om man som en fysisk person utövar det som ett yrke. Med ett stort antal försäljningar på Ebay, i det här fallet 252 stycken under en tidsperiod av två år och sju månader samtidigt som säljaren kallat sig "Powerseller" tyder det på en näringsidkare. Om så var fallet här, vilket gav köparen en ångerrätt enligt § 312 d I BGB.

OLG Koblenz, Beschl. v. 17.10.2005 – 5 U 1145/05

Personer som kallar sig "Powerseller" på Ebay, har bevisbördan för att inte vara näringsidkare enligt definitionen i § 14 BGB då ett distansavtal slutits. Domstolen menar att det speciella förhållandet vid sådana affärer rättfärdigar ett omvänt bevisförfarande. Fallet handlar om en köpare som menar sig ha ångerrätt enligt § 312d. Domstolen menade att det på det anonyma internet är enklare för säljaren att bevisa att denne inte är näringsidkare än det är för köparen att bevisa motsatsen.

AG Hannover, Urt. v. 22.8.2006 – 561 C 5828/06

Domen handlar om ett avtal om en kostnadssänkingsanalys av en privat sjukförsäkring som slutits telefonledes mellan näringsidkare och konsument för att sedan bekräftas genom ett kontrakt som faxas in undertecknat. Trots att näringsidkaren sedan fullgjort sin del och skickat ut förslag till kostnadssänkning ansågs konsumenten ha ångerrätt då konsumenten inte uttryckligen samtyckt till tjänstens påbörjande.

LG Siegen, Urt. v. 22.01.2007 – 3 S 120/06

Ångerrätten för ej skickade varor börjar inte förrän konsumenten erhållit varan. Näringsidkaren hade i leveransupplysningarna skrivit att ångerrätten började när upplysningarna och inte produkten erhållits. Domstolen menade att så inte var fallet utan ångerfristen började när konsumenten erhållit produkten. Visserligen gällde inte fallet ett distansavtal, men domstolen menade att samma tanke låg bakom och att situationen var jämförbar med § 312d II BGB.

I en artikel från NJW skriver Thomas Hoeren och Ulf Müller om domen BGH, Urt. v. 3.11.2004 – VIII ZR375/03, där BGH säger att ångerrätt vid Ebay-auktioner inte är utesluten.⁵⁹ Till skillnad från andra är artikelförfattarna positiva till Bundesgerichtshofs dom, då de menar att den betyder att konsumentskyddet på internet är obrutet.

---

⁵⁹ Hoeren Thomas, Müller Ulf "Widerrufsrecht bei eBay-Versteigerungen" Neue Juristische Wochenschrift 2005 Nr 14 s 948.

Artikelförfattarna menar att undantaget för Internetauktioner i § 312d IV Nr 5 BGB endast gäller för sådana auktioner som nämns i § 156 BGB, det vill säga sådana som avslutas med ett klubbande. Ångerrätten vid distansavtal skall skydda konsumenten då denne till skillnad från vid traditionell handel inte kan besiktiga varan eller ställa kompletterande frågor.⁶⁰

Det krävs enligt § 312d IV Nr 5 BGB enligt hänvisningen till § 156 BGB ett klubbande. Ett sådant sker då auktionsutroparen klubbar köpet och ett avtal kommer då till stånd. Vid internetauktioner kommer istället avtalet till stånd med den som vid tidsfristens utgång bjudit högst. Det är ett anbud med accept med tidsfrist enligt § 148ff, där den som bjudit mest vid fristens utgång blir avtalsslutande part. Ebay är enligt författarna ingen auktionsutropare utan en teknisk plattform som ställts till förfogande.

Hoeren och Müller menar att det tyngsta argumentet mot domen är en teleologisk tolkning, där ”målet” (Zweck) med Ebay där frågan är om Ebay är en bra fungerande prisreglerarmekanism eller en konflikt mellan konsumentskydd och spekulationsaffärer. Författarna menar att de som använder sig av den här kritiken gör sig skyldiga till ett fel då det är tanken och målet med § 312d IV Nr 5 BGB som skall hittas och inte målet med Ebay. Istället är undantaget till för äkta internetauktioner. Att peka ut auktionens spekulativa karaktär kan inte rättfärdiga en inskränkning av konsumentskyddet. Det är en spekulativ affär för båda sidor och risker och chanser är delade, men det ändrar inte att köparen inte har möjlighet att besiktiga varan innan köp. Istället borde undantaget helt strykas anser de båda. Vidare har domstolen bekräftat konsumentskyddet på så sätt att näringsidkare inte kan lägga ut sina produkter på internetauktioner för att undkomma konsumentskyddet. I framtiden kommer snarare frågan om säljaren är att anse som näringsidkare att stå i fokus avslutar Hoeren och Müller .

4.3.8 Rättspraxis Sverige

Allmänna reklamationsnämnden publicerar på sin hemsida sju fall med referenser till distansavtal.⁶¹ Här är fem av dessa kort sammanfattade. Värt att notera är att Högsta domstolen ej har tagit upp några fall med distansavtalslagen till prövning.

Ärende 2006:8391. Distansavtalslagen ansågs vara tillämplig på avtal om leverans av elektricitet. Nämnden gjorde bedömningen att leverans av elektricitet var att anse som en tjänst och det i lag och förarbeten inte gjorts något undantag för leverans av elektricitet. Konsumenten kunde därför använda sig av sin ångerrätt.

---

⁶⁰ Hoeren Thomas, Müller Ulf ”Widerrufsrecht bei eBay-Versteigerungen” Neue Juristische Wochenschrift 2005 Nr 14 s 949.

⁶¹ <http://www.arn.se>

2002:2411. En konsument ringde och beställde en båtmotor efter att ha sett en annons på Internet och ett avtal om köp av motorn ingicks. Denna levererades men konsumenten ansåg att det var fel på motorn och ville häva köpet enligt sin ångerrätt. Företaget bestred då de ansåg att felet var bagatellartat. Nämnden gav konsumenten rätt då konsumenten hade rätt att häva köpet enligt distansavtalslagen.

2002:2164. Nämnden avgjorde frågan om vad som anses som ”*väsentligen oförändrat skick*”. En konsument köpte TV och dammsugare av en hemförsäljare men ville dagen efter häva köpen, men säljaren vägrade då denne vid hämtandet av varorna ansåg att de varit använda. Dammsugaren ansågs repig och TV:n använd. Nämnden gav konsumenten rätt då bilderna på dammsugaren inte visade att den var mer använd än obetydligt och det framkom heller inte i någon utredning att den använts mer än obetydligt. Att Tv:n hade använts räcker enligt nämnden inte för att neka konsumenten möjlighet att ångra köpet. Därför ansågs även konsumenten ha ångerrätt här.

2000:7590. En konsument beställde en dator från ett företag via internet men avbeställde denne den 6 oktober, trots detta levererades datorn sex dagar senare. Bolaget hävdade att avbeställningen skett för sent då den gjordes efter att varan skickats. Bolaget krävde även konsumenten på ersättning med 10 procent av datorns värde plus ersättning för frakt och portokostnader. Konsumenten yrkade betalningsbefrielse då avbeställning skett innan leverans. Nämnden ansåg att det var frågan om ett distansavtal och att distansavtalslagen då är tillämplig. Konsumenten ansågs då ha utnyttjat sin ångerrätt enligt lagen och gjort detta fristenligt då det skedde i anslutning till leveransen. Det faktum att konsumenten aldrig hämtade ut varan fråntar inte konsumenten denna rättighet. Rättsföljden av detta är att konsumenten skall få tillbaks vad han har betalat inklusive kostnader för leveransen. Dock skall konsumenten betala återsändandekostnaderna för datorn.

2001:3188. En så kallad Daytrader ville ha ersättning av sitt depåbolag för att de inte redovisat samtliga medel när hans depå avslutats och för att ha gjort affärer utan hans medgivande. Daytraderen ansågs inte vara konsument då aktieaffärerna skett med vinning och för vidareförsäljning under 2 år med cirka 900 avslut. Tvisten ansågs därför inte var en konsumenttvist och nämnden såg sig inte behörig och ärendet avvisades.

5 Avslutande analys

Direktivens likhet

När man jämför hur Tyskland och Sverige valt att utforma direktiven är det första man lägger märke till hur lika lagstiftningen faktiskt är. Anledningen till detta kan inte vara någon annan än att de faktiskt bygger på samma grund och måste ge konsumenten samma minimiskydd som direktiven anger. Det enda utöver detta som tillåts är att ge konsumenten ett längre gående skydd än vad direktiven anger. Tysk rätt har fått ett till stor del enhetligt system då reglerna numera är en del av BGB.

De båda direktiven är snarlika på de punkter som jag valt att undersöka i mitt arbete förutom den utökade informationsplikten vid distansavtal om finansiella tjänster.

Inget av de båda länderna har valt att implementera språkrav i informationskravet utan verkar båda lita på att marknaden kan reglera det. Att den slutsatsen skulle vara riktig är min mening då det är svårt att övertyga konsumenten om att beställa varan eller tjänsten om denne inte förstår vad varan eller tjänsten innebär. Även konsumentverket skriver i sin rapport att det inte finns behov av att reglera språkvalet. Alltså får slutsatsen bli att språkrav inte är nödvändigt för lagstiftaren då konsumentverkets syfte är att skydda konsumenterna.

Skillnader

De två viktiga punkterna i direktiven som jag har gått igenom i mitt arbete är näringsidkarens informationsplikt och konsumentens ångerrätt efter köpet.

Informationsplikten i de båda ländernas lagstiftning skiljer sig inte särskilt mycket åt. Vad informationsplikten skall innehålla regleras nämligen noggrant i de båda direktiven. Vad alla parter i det material jag har tagit del av är överens om är att det inte skall regleras vilket språk informationen skall ges på. Konsumenten är inte skyddsvärd då den ger sig in på ett språk som den inte behärskar. I svensk lagstiftning krävs även alltid att näringsidkarens adress uppges.

En av de saker som skiljer mellan hur de båda länderna har implementerat direktiven är ångerrätten. Den tyska skillnaden mellan ångerrätt och återsändanderätt där det finns möjlighet för näringsidkaren att avtala om en återsändanderätt. Det är då fördelaktigare för näringsidkaren, då varan omedelbart återsänds av konsumenten även om konsumenten får stå för frakten vid utövande av sin ångerrätt. Något undantag för ångerrätten vid telefonförsäljning liknande det svenska undantaget saknas i tysk lagstiftning.

Den yttersta tidsfristen för ångerrätten skiljer mellan de båda ländernas lagstiftning. Den tyska tidsfristen för ångerrätten är 6 månader. Den svenska tidsfristen är ett år på varor och tjänster medan finansiella tjänster saknar en yttersta tidsfrist utan istället ger näringsidkaren möjlighet att få betalt för den del av tjänsten som är utförd.

Sanktionerna då konsumenten inte har upplysts enligt informationsplikten om sin ångerrätt är till stor del lika förutom att det i tysk rätt även finns möjlighet till en Unterlassungsklage. De båda rättssystemen ger båda möjlighet att kräva skadestånd. Svårigheten är att bevisa skada. Konsumenten är nämligen skyddad genom att ångerrätten inte börjar gälla innan konsumenten upplysts om denna.

Bland de tyska undantagen har den tyske lagstiftaren valt att placera distansundervisning i en egen lag som reglerar hela distansundervisningssystemet och där då istället har där med de regler som gäller som gäller informationsplikt och ångerrätt. På samma sätt är även reglerna för försäkringar placerade i en egen specifik lag enkom för försäkringar.

Nytt:

Finansiella tjänster direktiv 2002/65/EG. I det första förslaget fanns det en vägledande förteckning av vad som ansågs vara finansiella tjänster, men denna togs senare bort. En liknande lista i det allmänna direktivet 97/7/EG men denna togs bort i och med det senare direktivet 2002/65/EG genom art 18.2. Det finns även annan reglering på området.

Karaktären av tjänsten man köper är det viktiga, inte vem som tillhandahåller den. Definition av tjänst finns i artikel 50 i EU-fördraget.

Ytterligare skillnader mellan svensk rätt och gemenskapsrätt är hur svensk rätt ser som överlåtelse av lös egendom och inte en tjänst som exempelvis försäljning av aktier.⁶²

Investeringsrådgivning nämns inte i definitionen men under de nordiska överläggningarna har man ansett att de ingår – så kallad placeringsrådgivning är det som gäller – förutsätter dock att det finns ett avtal mellan konsument och rådgivare eller beträffande informationsplikten ett åsyftat avtal.

I tysk praxis är Ebay-målen enligt min åsikt viktiga. Det ena målet (*BGH, Urt. v. 3.11.2004 – VIII ZR 375/03 (LG Traunstein)*) där BGH slår fast att Ebay-auktioner inte är auktioner utan följer BGB:s allmänna regler. Detta ledde till att ångerrätt inte kan anses vara utesluten vid köp över Ebay då säljaren är att anse som näringsidkare. De andra viktiga målet i den här kategorin är det mål *OLG Koblenz, Beschl. v. 17.10.2005 – 5 U 1145/05*,

---

⁶² Prop 2004/05:13 s 38.

där domstolen menade att så kallade ”power sellers” är att ses som näringsidkare snarare än privatpersoner då de hade många försäljningar under en kortare tidsperiod. Detta torde enligt min mening stämma överens med hur direktivet är tänkt att användas.

Den svenska praxisen på området får sägas motsvaras av de ARN-ärenden där så kallade day-traders inte har ansetts som konsumenter, då aktieaffärerna skett med vinstintresse och i stor omfattning under kort tid. Enligt min mening skulle detta kunna ses som en motsatt sida av de båda tyska mål som handlat om säljaren setts som näringsidkare.

Vid införandet av det senare direktivet i svensk lagstiftning ändrades E-auktionsdelen från att gälla alla internetauktioner till att gälla alla auktioner där budgivningen sker uteslutande på distans. Detta för att uppnå två saker: a) att omfatta alla auktioner där budgivningen sker på distans, det vill säga även via telefon eller post, b) det andra är att budgivningen skall ske uteslutande på distans för att det inte skall finnas en situation där vissa budgivare som deltagit i auktionen kan ångra sitt bud medan andra budgivare som befunnit sig på platsen inte har denna möjlighet.

Auktionsproblematiken som Hultmark i sin artikel går igenom har den tyske lagstiftaren undvikit genom att helt utesluta ångerrätten vid distansauktioner. Redan direktiv 97/7/EG undantar auktioner helt från användningsområdet enligt artikel 3.1. Att den tyska domstolen istället förklarar att Ebay inte anses vara en auktion utan en teknisk plattform där köpare och säljare möts gör inte heller området enklare att reglera. Att undanta auktioner eller inte blir i slutändan en fråga om hur stort skydd lagstiftaren vill ge konsumenten och vilka möjligheter konsumenten skall ha att göra affärer. Att konsumenten är i behov av ett större skydd vid distansavtal är enligt min mening utan tvivel. Däremot tenderar jag att luta åt Hultmarks uppfattning om att ångerrätten inte skall finnas vid auktioner. Auktioner är en så speciell form av affärer vilken gör konsument och säljare möjligheten att nå en prisöverenskommelse båda är nöjda med. Visserligen är konsumentens skyddsbehov större vid distansavtal samtidigt som denne kan räkna med risken vid auktioner och därmed välja att betala mindre för att täcka upp för risken. Samtidigt gäller det att undvika att näringsidkaren går omvägen via auktioner för att sälja sina produkter på distans för att undkomma konsumentens ångerrätt. Men skulle den situationen uppkomma anser jag att lagstiftaren får ta ställning då.

Att lagstiftningen fortfarande får anses som relativt ny har lett till att det saknats doktrin och praxis på området vilket begränsat mitt arbete.

Avslutningsvis.

Likheterna är stora i implementeringen av de båda direktiven i den undersökta nationella lagstiftningen. Huvudorsaken torde vara den grund som de båda länderna bygger på, det vill säga de båda EG-direktiven. Den svenska regeringen konstaterar redan i propositionen vid införandet av det allmänna direktivet att de inte är bundna av ett direktivs terminologi eller

systematik om det avsedda resultatet kan uppnås med en annan terminologi och systematik. Men när det gäller distansavtalsdirektivet finns det bara ett litet utrymme att avvika från ordalydelsen.⁶³ Detta återspeglas tydligt i de båda ländernas lagstiftningar, vilka är oerhört trogna direktivens ordalydelse.

Värt att notera är att den tyske lagstiftaren ursprungligen införde det allmänna direktivet som en egen enskild lag – Fernabsatzgesetz för att senare infoga den som en del av BGB. Sedan skuldrätsreformen som syftade till att infoga nyare konsumenträttslig lagstiftning i BGB infogades även Fernabsatzgesetz.

Ett av problemen på lagstiftningsområdet är att tekniken alltid ligger före lagstiftningsarbetet. Ett annat problem är vilken skyddsnivå man ska ge konsumenten i förhållande till näringsidkaren. En tydlig nivå är att man inte vill ge skydd åt konsumenter som ger sig in på ett obekant språk. Där går tydligen nivån för både tysk och svensk lagstiftning.

---

⁶³ Prop 1999/2000:89 s 18.

Bilaga A

Käll- och litteraturförteckning

Litteratur

Offentligt tryck

Proposition 1999/2000:89 Lag om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal

Proposition 2004/2005:13 Distans- och hemförsäljningslag m.m.
BT-Dr 14/3195

Beschlussempfehlung und Bericht
des Rechtsausschusses (6. Ausschuss)

zu dem Gesetzentwurf der Bundesregierung – Drucksachen 14/2658,
14/2920 – Entwurf eines Gesetzes über Fernabsatzverträge und andere
Fragen des Verbraucherrechts sowie zur Umstellung von Vorschriften auf
Euro

Beslut av rådet den 24 april 1975, EGT Nr. C92 från 24 April 1975 datum.

Beslut av rådet den 19 maj 1981, Europeiska gemenskapernas officiella
tidning nr C 133 , 03/06/1981.

Distansavtalslagen – en utvärdering, Konsumentverket 2002.

Bengtsson Henrik ”*Elektronisk handel i förhållande till konsumenter*”, Ny
juridik 2002 Nr 02 s 72.

Grigoleit Hans Christoph, ”*Besondere Vertriebsformen im BGB*”, Neue
Juristische Wochenschrift 2002 Heft 16 s 1151.

Hoeren Thomas, Müller Ulf ”*Widerrufsrecht bei eBay-Versteigerungen*”
Neue juristische Wochenschrift 2005 Nr 14 s 948.

Hultmark Christina ”*Ny distansavtalslag*” Juridisk tidsskrift 2000 Nr 01 s 48

Högström Jonas ”*En ny distans- och hemförsäljningslag*” Ny juridik 2005
Nr 2 s 8.

Janson Ingemar, ”*Den elektroniska marknadsplatsen: Avtals-, köp- och
bevisrättsliga regler*”. IRI-rapport 1997:1, Stockholm 1997.

Reuter Manfred, *Der Fernabsatz und seine rechtliche Ausgestaltung in der
Europäischen union*, Peter Lang Frankfurt am Main 2003.

J. von Staudingers (Thüsing Gregor) *Kommentar zum Bürgerlichen
Gesetzbuch mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen Buch 2 Recht der
Schuldverhältnisse §§ 311, 311a, 312, 312a-f (Vertragsschluss)*, Sellier – de
Gruyter Berlin 2005

Övrigt

<http://www.internetworldstats.com/stats7.htm>

besökt 2008-07-14 kl 17.45

Sverige i siffror 2006. Statistiska centralbyrån

[http://www.scb.se/statistik/_publikationer/OV0904_1750I05_BR_A04ST06
01.pdf](http://www.scb.se/statistik/_publikationer/OV0904_1750I05_BR_A04ST0601.pdf)

besökt 2008-07-14 kl 17.40

Rättsfallsförteckning

Tyska rättsfall

BGH, Urt. v. 20. .2006 – I ZR 228/03 (OLG München). NJW Nr 20 2006 s. 1282.

OLG Frankfurt a. M., Urt v. 22.12.2004 – 6 W 153/04

BGH, Urt. v 19.3.2003- VIII ZR 295/01 (Frankfurt a. M.)

OLG Hamburg, Urt. v. 27.3.2003 – 5 U 113/02, NJW Nr 15 2004 s. 1114.

BGH, Urt. v. 3.11.2004 – VIII ZR 375/03 (LG Traunstein), NJW Nr 1 2005 s. 53.

BGH Urt. v. 5.10.2005 . VIII ZR 382/04 (OLG Frankfurt a. M.), NJW Nr 4 2006 s. 211.

LG Mainz, Urt. v. 6.7.2005- 3 O 184/04, NJW Nr 11 2006 s. 783.

OLG Koblenz, Beschl. v. 17.10.2005 – 5 U 1145/05, NJW Nr 20 2006 s.1438

AG Hannover, Urt. v. 22.8.2006 – 561 C 5828/06, NJW Nr 11 2007 s. 287.

Svenska rättsfall

Allmänna reklamationsnämnden

Ärende 2006:8391

<http://www.arn.se/netacgi/brs.pl?d=REFE&l=20&p=1&u=/referat.htm&r=1&f=G&Sect8=PLSCRIPT&s1=distansavtal&s2=&s3=&s4=&s5=&s6=>
besökt 2008-07-14 kl 17.13

Ärende 2002:2411

<http://www.arn.se/netacgi/brs.pl?d=REFE&l=20&p=1&u=/referat.htm&r=3&f=G&Sect8=PLSCRIPT&s1=distansavtal&s2=&s3=&s4=&s5=&s6=>
besökt 2008-07-14 kl 17.14

Ärende 2002:2164

<http://www.arn.se/netacgi/brs.pl?d=REFE&l=20&p=1&u=/referat.htm&r=4&f=G&Sect8=PLSCRIPT&s1=distansavtal&s2=&s3=&s4=&s5=&s6=>
besökt 2008-07-14 kl 17.15

Ärende 2000:7590

<http://www.arn.se/netacgi/brs.pl?d=REFE&l=20&p=1&u=/referat.htm&r=5&f=G&Sect8=PLSCRIPT&s1=distansavtal&s2=&s3=&s4=&s5=&s6=>
besökt 2008-07-14 kl 17.16

Ärende 2001:3188

<http://www.arn.se/netacgi/brs.pl?d=REFE&l=20&p=1&u=/referat.htm&r=6&f=G&Sect8=PLSCRIPT&s1=distansavtal&s2=&s3=&s4=&s5=&s6=>
besökt 2008-07-14 kl 17.17